

DRET CIVIL III

TEORIA GENERAL DEL CONTRACTE

TEMA I: L'AUTONOMIA PRIVADA: EL CONTRACTE

1.- Fets i actes jurídics. La declaració de voluntat. El silenci.

Un fet no és més que un esdeveniment de la realitat. Se li atribueix a un fet un efecte que es produeix com a conseqüència (**relació de causalitat**).

Fets jurídics Fets o esdeveniments de la realitat rellevants pel Dret. En aquests casos la intervenció de la voluntat humana és irrellevant.

Acte jurídic La intervenció de la voluntat humana sí que és rellevant. Els efectes s'atribueixen l'ordenament jurídic, no pas les parts (subjectes). Això és un tret definitori de l'acte jurídic.

Negoci jurídic Hi ha una intervenció de la voluntat humana que regula els efectes. P. Ex: *contracte* (les parts estableixen un negoci i regulen els efectes que recauen sobre elles); testament (s'estableix la regulació del patrimoni persona).

Declaració de voluntat: concepte:

Manifestació d'una convicció interior per a la concepció de determinats efectes. P. Ex: art.1262 CC *declaració de voluntat contractual*.

Classes de declaració de voluntat:

1.- Segons la forma de manifestació:

–**expressa**: s'exterioritza a través dels mitjans habituals.

–**tàcita**: no s'exterioritza a través dels mitjans habituals. El que hi ha són fets conculcents (*facta conduentia*). Significa que el comportament reiterat d'una determinada conducta esdevé voluntat de la part.

2.- Segons la destinació:

–**receptícies**: (art. 1262 CC). Són aquelles dirigides a algú. Poden ser:

1.- **no substantives**: només produeixen efectes quan arriben al destinatari.

2.- **substantives**: un cop surt la declaració de voluntat aquesta gaudeix d'autonomia i interdependència i vincula a qui l'hagi emès.

El nostre sistema entén que les declaracions de voluntat són no substantives com a regla general.

Excepció: seràn substantives quan la declaració de voluntat es correspongui amb les actuacions habituals del subjecte per tal de preservar la seguretat del tràfic jurídic en l'àmbit mercantil i professional.

3.- Segons els mitjans de comunicació:

–**directa**: quan no hi ha cap intermediari entre l'emissor i el receptor. P. Ex.: fax.

–**indirecta**: quan hi ha un intermediari. P. Ex: e-mail, correu, etc...

Silenci

Al llarg de la història ha tingut dues màximes:

Qui tacet consentire videtur: qui calla otorga.

Qui tacet neque negat neque utique fatetur: qui calla ni afirma ni nega.

El TS diu que al silenci només li podem atribuir valor en 2 casos:

1.– quan les parts pacten un contracte de suministre, p. Ex. Llei de 15 de gener de 1996 d'ordenació del comerç minorista, que regula les vendes a distància (arts. 41 i 42).

2.– STS de 28 de juny de 1993 i STS de 31 de desembre de 1994: Al silenci només li atribuïm valor contractual quan resulta de manera terminant, clara i inequívoca la conducta de les parts.

No obstant, com a **norma general** s'ha establert que **el silenci no vincula**.

3.– Llibertat: El subjecte ha de ser lliure. L'estat liberal no intervé i només es reserva una sèrie de funcions.

2.– L'autonomia privada: concepte i límits. Negoci jurídic: classes de negoci jurídic.

Concepte possibilitat de regular les normes per sí mateix. És fruit dels principals liberals. Les **característiques** principals són:

1.– Art. 1255 CC: reconeixement de l'autonomia privada. La CE 78 reconeix l'autonomia privada (arts. 33 i 38 CE).

2.– L'autonomia privada es caracteritza perquè el seu àmbit d'aplicació principal es reconeix en l'**àmbit del dret patrimonial** en les dues vessants:

–**dinàmica patrimonial** institucions amb finalitat d'intercanviar.

–**estàtica patrimonial** institucions amb finalitat d'estudi dels poders de l'individu sobre una cosa.

3.– També podem dir que l'autonomia privada té un **abast relatiu**.

Contingut i límits de l'autonomia privada:

El **contingut** pot ser triple:

1.– Llibertat de contractar A l'individu li correspon decidir si perfecciona o no el contracte. Això ha patit restriccions al llarg de la història. Avui en dia es poden celebrar contractes forçosos (p. Ex: assegurança obligatòria de circulació, de caça, etc...) Els orígens d'aquests contractes forçosos es troben als EUA (STS Rylands VS. Fletcher). Són normes per protegir la víctima, principalment.

2.– Llibertat de regulació per part dels contractants Regulació permesa creada a partir de la idea d'igualtat formal. Alguns casos diferents serien el contracte de suministrament de gas o aigua. La igualtat

formal passa a ser una igualtat real, lluitant contra el contracte d'adhesió. Així, l'Estat fa dues lleis per protegir la part més feble:

- 1.- Llei General de Consumidors i Usuaris (LGDCU) de 19 de juliol de 1984.
- 2.- Llei de Condicions Generals de Contractació (LCGC) de 13 d'abril de 1998.

3.- Altres tipus contractuals creats segons l'autonomia de les parts són:

- Leasing*
- Catering*
- Factoring*
- Franchising*

Aquets es realitzen en virtut de l'autonomia. No són al CC. L'únic problema és quan no es dona regulació o tan sols es dona parcialment (atipicitat).

Límits

1.- Normes imperatives / *ius cogens*: el CC només fa referència a aquest tipus de normes. Serien, p. Ex.:

Art. 1256 CC deixar la regulació del contracte a l'arbitri d'una de les parts.

LAU els contractes d'arrendament hauràn de ser com a mínim de 5 anys.

2.- Moral: Principis morals que reflecteixen la convicció d'una societat en un temps i en una època concreta.

3.- L'orde públic: Aquells valors que informen l'ordenament jurídic econòmic i que es troben inmanents a la CE i altre normes de caràcter legal.

Negoci jurídic:

No existeix al CC. És un concepte creat a l'ordenament alemany segons la doctrina del segle XIX. El CC alemany va ser traduït als anys 20 per José Alguar i Blas Pérez, i es va començar a estudiar dret a Espanya.

El negoci jurídic és un supòsit de fet complex format per una o més declaracions de voluntat que cerca la regulació d'interessos (matrimoni, contracte, etc...). És un concepte molt ampli, i pot impedir que sigui aplicable a totes les institucions amb el mateix rigor. El concepte es manté per:

- finalitat didàctica
- facilitat en sistematitzar la classificació

Classes de negocis jurídics

- Segons les **parts negocials**, podem parlar de negocis jurídics:

-**unilaterals:** és aquell que només té una part. El paradigma és el *testament* on es determina el destí del patrimoni.

–**bilaterals**: és aquell que hi ha dues parts, per exemple, el *contracte*.

–**plurilaterals**: intervenen més de dues parts. Serien *contractes de societats, associacions*, etc...

Aquí, el concepte de part negocial és utilitzat com a sinònim d'interès en el negoci, i no s'ha de confondre sota cap circumstància amb el nombre o quantitat de persones que poguem trobar.

- Segons el **tipus de regulació** que realitzen, poden ser:

–**personals**: *emancipació*

–**familiars**: *matrimoni*

–**patrimonials**: *contracte*

–**successoris**: *testament*

- Segons la **trascendència** que el negoci jurídic produeix en el patrimoni de les persones, trobem:

–**negocis de disposició**: en els que es poden provocar o provoquen una mutació substancial en el patrimoni d'una persona. P. Ex.: Hipoteca, donació, etc...

–**negocis d'administració**: són els destinats a la conservació de la cosa. P. Ex.: arrendament.

- Segons la **funció que la vida o la mort provoquen** en aquests negocis:

–**negocis mortis causa**: són aquells negocis que regulen les relacions que produeixen efectes després de la mort d'una persona. P. Ex: *testament*.

–**negocis inter vivos**: produeixen efectes en la vida de la persona. P. Ex: *contracte*. El *contracte d'assegurança* seria *inter vivos*, ja que els efectes es despleguen en vida i després de la mort a favor d'una altra persona.

3.– El contracte: concepte. La relació contractual. Classes de contractes.

Concepte En sentit ampli és un negoci jurídic de caràcter bilateral. P. Ex: matrimoni, contracte, etc... En sentit estricte, és un negoci jurídic de caràcter patrimonial. Només regula l'activitat econòmica.

Arts. Bàsics: 1089, 1091, 1254, 1257, 1258, 1278 CC.

Característiques principals:

1.– Constitueix una regulació d'interessos amb **eficàcia entre les parts**.

2.– És **consensual**, arts. 1254 i 1278 CC.

3.– El consentiment de les parts **produeix efectes**.

4.– Els elements del contracte. El consentiment. L'objecte

No hi ha contracte més que quan hi ha: **consentiment / objecte / causa**.

Junt amb aquests, i excepcionalment, també trobem la forma (arts. 1278 i 1280 CC)

- **Consentiment** acord entre la voluntat de les parts (**oferta i acceptació**). Aquesta voluntat, al coincidir, hi ha contracte (art. 1262). Pel que fa el consentiment contractual, l'art. 1263 CC diu que tenen capacitat per celebrar contractes els menors emancipats i no incapacitats (reformat per la Llei Orgànica del Menor). És suficient l'emancipació (vigilar amb el que diu el Manual). Arts. 4, 8, i 12 Llei protecció del menor.

Si hi ha vici en el consentiment per intimidació, violència, culpa o error, es pot anul·lar el contracte.

- **Forma** La llibertat que propugna el tràfic mercantil del S. XIII va eliminant la formalitat mica en mica. Aquí la forma és un element conjuntal i no essencial. Podem parlar en 2 sentits:
 - exteriorització de la voluntat contractual: comporta admetre la formalitat de tots els contractes. No és vàlid.
 - Plus que la llei / parts exigeixen a un contracte per a que sigui vàlid.

Classes de forma

N'hi ha 3:

- 1.– *Ad substantiam (solemnitatem)* el requisit de forma és substancial i és necessari perquè el contracte sigui vàlid. P. Ex: arts. 632, 633 CC: la donació de cosa moble s'ha de fer en escriptura pública, sinó no és vàlid.
- 2.– *Ad probationem* proporciona un mitjà de prova per acreditar el contingut i validesa del contracte.
- 3.– *Ad utilitatem* L'ordenament demana una determinada forma per estendre el contracte a tercers o accedir a un registre, però en cap cas serveix per a determinar-ne la validesa.

Excepcionalment, els contractes són formals en el primer sentit. Es produeix quan l'ordenament demana una determinada forma. Casos:

–**Donació**: escriptura pública (arts. 632 i 633 CC).

–**Hipoteca**: document públic i inscripció al registre de la propietat (art. 1875 CC).

–**Capítols matrimonials**: negoci familiar on els contraients regulen el règim econòmic matrimonial. Segons el 1372 CC són un negoci formal pactat en escriptura pública davant de notari.

Distinció forma–formalitat

Formalitat Enfront a la forma estudiada abans, la formalitat es pot definir com aquelles circumstàncies addicionals que es connecten a l'exteriorització de la voluntat contractual. P. Ex: quan atorguem un *testament*, la nostra voluntat es manifesta en document públic, però abans de 1991, es reclamava la presència de testimonis. També, en el matrimoni hi ha com a formalitat la presència de l'autoritat.

Requisits del contracte

–**Objecte (art. 1261 CC)** L'afirmació d'aquest article es troba desenvolupada als arts. 1271–1273 CC. És el sector de la realitat social sobre el qual recau el consentiment (segons F. De Castro). Això permet afirmar que la majoria de vegades seràn coses i serveis. Hi ha supòsits on l'objecte és un altre. P. Ex.:

–*conveni arbitral*: nomenament d'un àrbitre.

–*pre-contracte*: portar a terme un contracte definitiu (ex: opció de compra).

–**Obligació (art. 1089 CC)** Efecte del contracte.

–**Prestació** Objecte de l'obligació.

PRESTACIÓ

C D

OLIGACIÓ

Requisits de l'objecte (arts. 1271–1273)

- **Existència de l'objecte** ha d'existir quan es creuen oferta i acceptació (perfeccionament equival a realització del contracte). Pel que fa els serveis vol dir els futurs serveis. Quan es parla de coses / béns, s'admet l'opció de coses futures (art. 1271 CC). No ho podran ser, excepcionalment:

–*L'herència futura*

–*La donació de béns futurs.*

Ambdós són negocis no onerosos, realitzats a títol gratuït (arts. 1271 i 635 CC)

- **Possibilitat** Ad impossibilia nemo temetur (ningú està obligat a l'impossible). La impossibilitat que provoca la nul·litat del contracte és aquella que és:

–total

–sobrevinguda

–absoluta

Quan és **parcial**, s'haurà d'examinar les causes per les quals s'havia contractat.

Si és originària, el contracte no ha nascut perquè li manca l'objecte. Hi ha una impossibilitat sobrevinguda. Aplicació de l'art. 1182 CC.

Inhabilitat qualsevol subjecte a realitzar el contracte. No només m'inhabilita a mi, sinó tothom. **Excepció:** Si hi ha una prestació personalíssima, no podrà realitzar-la un tercer.

- **Licitud** Els béns són sempre lícits. Es refereix als béns lícits sobre aquells que estan dins el comerç:

Béns comuns / domini públic: aigua, aire / platges i carreteres.

- **Determinació** L'objecte ha de ser determinat (art. 1273 CC). És suficient que es pugui determinar en el futur sense una determinació en el moment. Per tant és més correcte dir que és determinable. Es pot fer mitjançant criteris:

–**objectius**

–**subjectius:** a través d'un tercer (àrbitre). Art. 1447 CC.

5.– La causa. La forma

Pel que fa la causa. El CC estableix matitzos diferenciadors a través de 2 articles concrets:

L'**art. 1261 CC** estableix que cal la **causa de l'obligació**.

L'**art. 1274 CC** parla de **causa del contracte**.

Quan es parla de causa, diferenciem tres sentits:

a) causa de l'obligació (art. 1261 CC)

b) causa de l'atribució patrimonial (art. 1901 CC): qualsevol trasllat d'un element de patrimoni requereix un motiu o fonament demanat pel legislador. Aquests motius són 3:

1.- **causa donandi**: voluntat d'enriquir un tercer sense contraprestació.

2.- **causa credendi**: es fa una prestació a un tercer.

3.- **causa solvendi**: es fa per pagar una obligació prèvia.

c) causa del contracte (art. 1274–1277 CC): trobem dues tesis històriques:

1.- **tesi romanista**: el contracte és font de les obligacions.

2.- **tesi del s. XIX**: tot contracte ha de complir una funció econòmica.

Causa del contracte (classes: art. 1274 CC)

- **onerosa** en tot aquell contracte onerós, la prestació d'una de les parts troba el fonament en la prestació de l'altra part. Hi ha conerespectivitat entre parts. Ex: compra–venda.

Això no implica que les dues parts siguin equivalents econòmicament (arts. 321–325 CDCC: *rescissió per lesió*). P. Ex: venda d'un objecte per valor de 4 quan en realitat és de 10.

El termini per exercitar aquesta acció és de 4 anys des de la perfecció del contracte i es dóna només a Catalunya i Navarra, i constitueix una particularitat del contracte no reconeguda al CC. Això portarà a diferenciar contractes onerosos.

–**commutatus** des del naixement les parts estan perfectament determinades.

–**aleatoris** la prestació d'una de les parts, o d'ambdues, depèn de l'*aleas* (atzar). P. Ex: *contracte de joc i aposta o contracte d'assegurança de vida*.

- **gratuïta** no hi ha sacrifici econòmic. Només hi ha un ànim de llibertat del subjecte. P. Ex: *donació*. Una subespècie és la

causa remuneratòria la prestació es fa per recompensar una prestació realitzada en temps passat. P ex: *propina*.

Causa del contracte (Funció)

Actuar com a límit de l'autonomia de la voluntat. Servirà la causa com a criteri selector d'aplicació de normes jurídiques, bàsicament.

Causa del contracte (Requisits)

–**Existent** Encara que no s'esmenti la causa en el contracte, es presumeix que existeix. Qui el vulgui impugnar haurà de carregar amb la prova (art. 1277 CC).

–**Lícita** Aquella que no contravingui les normes imperatives i la moral. (P. Ex: contracte il·lícit: proxenetisme o contracte d'arrendaments indefinit)

–**Veritable** Quan la causa esdevé falsa, el contracte és nul. Si les parts proven que sota la causa falsa hi ha una de verdadera, el contracte serà vàlid (P. Ex: simulació del contracte de venda per estalviar-ne el 25% més a pagar en el cas que s'hagués fet gratuïtament). Art. 1276 CC.

TEMA II: LA FORMACIÓ DEL CONTRACTE

1.– Els tractes preliminars. La responsabilitat pre-contractual.

El contracte existeix o es perfecciona al unir-se l'oferta i la demanda (arts. 1258–1262 CC)

A la fase preliminar no existeix contracte. És la fase de negociació.

Responsabilitat contractual Es pot demanar indemnització. El TS ha establert que quan hi ha un contacte social, s'han de regir pel principi de veracitat i pel de bona fe. Quan una de les dues parts negocia sense serietat o trenca la negociació sense justa causa, se'l pot obligar a pagar danys i perjudicis. El TS (art. 1902 CC) aplica aquest precepte que regula el dret de danys.

Acció per danys precontractuals. Requisits:

–Acció o omisió

–Existència d'un dany, entenent per dany tota lesió d'un interès jurídic.

–Culpa o negligència produïdes sense veracitat o sense bona fe.

–Nexe de causalitat entre l'acció i el dany causat.

La prescripció en la responsabilitat extracontractual és d'un any (art. 1268 CC) i de 15 anys en l'àmbit contractual.

El *quantum* que es pot reclamar és, segons el TS, que la responsabilitat no s'extén fins a l'*Id quod interest* (reclamació de quelcom de valor equivalent). Només es podrà demanar allò, que s'hagi gastat i que es pugui provar (dies de feina perduts, comissió d'estudis per a l'hipoteca, ...)

2.– L'oferta del contracte. L'acceptació. El moment de formació de l'acord i la perfecció (arts. 1258 i 1262 CC)

La perfecció del contracte consisteix en la confluència entre l'oferta i l'acceptació. És aleshores quan es produeix un vincle contractual.

Art. 1901 CC El contracte és lex privata inter partes. **Excepcions:**

21–11–1991: Vendes fora d'establiments mercantils.

15-1-1996: Ordenació del comerç minorista.

Període de dessistiment: 7 dies per revocar el lligam contractual exercitat en els casos de compres efectuades per TV, telèfon o correu.

- **L'oferta**

Concepte Declaració de voluntat en virtut de la qual es proposa la celebració d'un contracte.

Requisits

- Complerta

- Definitiva

- Receptiva

- Exigència de forma

Oferta en pública subhasta

En una primera interpretació, podríem dir que el subjecte que presideix la subhasta està comunicant als presents que facin ofertes (dret alemany).

En una segona interpretació (minorista) s'entén que les ofertes són les actuacions del president de la subhasta, i es donen en les subhastes professionals. Els presidents aniràn fent acceptacions condicionades al preu més alt.

Ofertes al públic (persones incertes o públiques de recompensa)

No va dirigida a un subjecte, sinó a una generalitat d'aquests. Segons l'**art 1089 CC**, constitueix font del contracte, ja que s'entén com una voluntat unilateral segons la qual hom promet una actuació que l'obliga des del moment de fer pública l'oferta.

Extinció de l'oferta (causes):

- 1.- Rebuig de l'acceptant. Constitueix una matització de l'acceptació (contra-ofertes).
- 2.- Abans del termini fixat, si es que n'hi ha hagut algún.
- 3.- L'ofertant mor o bé resulta ser un incapacitat.

Oferta irrevocable

Es pot revocar en qualsevol moment, si no ha estat acceptada. La revocació ha d'arribar abans que es conegui l'acceptació, per a ser vàlida. La irrevocabilitat és una limitació d'actuació, i s'està atribuint autonomia a l'oferta.

En l'**oferta a termini** s'extingeix al acabar el termini, sense haver-la de revocar expressament.

- **L'acceptació**

Concepte Declaració de voluntat unilateral en virtut de la qual l'acceptant manifesta la seva conformitat amb l'oferta.

Característiques

- Coincidència amb l'oferta.
- Ha de ser definitiva. No pot ser temporal ni condicional.
- Ha de ser temporània: s'ha de fer abans que caduqui l'oferta.
- Ha de ser receptícia, ja que busca un destinatari.
- Ha de reunir els requisits de forma que requereixi l'oferta/contracte.

El moment de formació de l'acord i la perfecció.

Segons l'**art. 1262 CC**, l'acceptació entre absents no obliga al que va fer l'oferta fins que aquest no coneix l'acceptació (**teoria de la cognició**)

Segons l'**art. 54 Ccomerç**, entre absents l'acceptació es produeix des que l'acceptant emet l'acceptació.

Segons la jurisprudència del TS, l'acceptació entre absents obliga a l'ofertant des de que rep el document que s'accepta

Àmbit civil teoria de l'emissió

Àmbit mercantil teoria de la cognició

Quan el contracte es celebra entre absents, es presumeix celebrat en el lloc on es va fer l'oferta.

3.- La contractació en massa (LGDCU de 19 de juliol de 1984 / LCGC de 13 d'abril de 1998, que modifica la primera i trasposa la directiva de 5 d'abril de 1993)

Aquestes lleis reguladores apareixen degut a que en la contractació en massa a vegades no es pot donar la igualtat real entre les parts contractants. Són principalment:

- LGDCU (Llei general de contractació i usuaris)
- LCGC (Llei de condicions generals de contractació)

Característiques principals

Les característiques principals que manifesta són:

- desigualtat econòmica entre les parts
- falta de negociació prèvia
- contingut regulat per les condicions generals

Contracte d'adhesió

Concepte L'acceptant ha d'agafar l'oferta en bloc sense possibilitat alguna de negociar el contingut. P. Ex:

contractes de sumnistres, pòlissa d'assegurança, etc.

Condicions generals de la contractació en massa

Són clàusules fixades prèviament per la part contractant forta amb la finalitat d'incloure-les en tots els contractes celebrats i unificar-les.

La LGDCU diu que el consumidor és el destinatari final d'un bé o servei. Les clàusules hauràn de ser clares, precises i sense remissions, i hauràn de ser equilibrades entre les parts (art. 10 LGDCU). L'**art. 10 bis** LGDCU estableix exemples de clàusules abusives.

La LGDCU només s'aplica quan una de les parts és consumidor.

La LCGC té un àmbit objectiu més ampli, i s'aplica en tot contracte sempre que hi hagi condicions generals de contractació.

Amb la LCGC es crea un registre de condicions generals de contractació amb dues **funcions**, principalment:

- determinar en quins sectors les CGC s'hauràn d'inscriure.
- quan els tribunals decideixen que una CGC és nula, aquesta s'inscriurà.
- el termini de prescripció de les accions s'iniciarà a comptar des que s'inscriu en el registre.

Supòsits de nul·litat de les CGC

–**Art. 8 LCGC** Les que contravinguin els preceptes de la LCGC. Aquesta norma té un caràcter imperatiu com la LGDCU

–També seràn nules les CGC que es puguin qualificar d'**abusives**, és a dir, les que produeixin un desequilibri important entre les prestacions de les parts (concepte establert segons la LCGC).

4.– El pre-contracte

Acord entre les parts on aquestes es comprometen a realitzar un contracte futur.

Tesi clàssica: en un primer moment no hi ha establert el contracte. Si hi ha incompliment només es podria demanar danys i perjudicis.

Tesi intermitja (segons ROCA SASTRE): s'estableixen les línies essencials del contracte pel futur.

Tesi actual (segons DE CASTRO): s'estableix un íter negocial que comença amb el pre-contracte i s'acaba amb el contracte.

Classes de pre-contracte

- **unilateral** s'atribueix a una de les parts la possibilitat de dur a terme el contracte. P. Ex: opció de compra (art. 14 del Registre Hipotecari).

En les contractes unilaterals trobem el paradigma de la **opció de compra** (contracte en virtut del qual una de les parts –oferent– ofereix a l'altra part –optant– la possibilitat de realitzar un contracte de compra-venda per adquirir un bé amb un preu fixat en el temps –termini– fixat).

Si no consta al registre de la propietat i l'ofertant ven el bé a un 3r, només es podrà demanar danys i perjudicis.

Per protegir el bé s'inscriurà al registre (art. 14 RH). Si s'inscriu al registre, té valor absolut front a tercers.

que l'opció no tingui més de 4 anys

Requisits que es tracti d'un bé immoble

que quedi establert el preu de la compra-venda i el preu de l'opció

- **bilateral** quan el contracte depèn de les dues parts dur-lo a terme. P. Ex: art. 1451 CC: *contracte / promesa de compra-venda*.

5.- Els contractes normatius

Són aquells a través dels quals les parts fixen les regles que vincularàn les seves relacions. És un contracte definitiu.

6.- La interpretació: regles. La integració del contracte

El CC estableix com a arts. reguladors de la **interpretació**: 1281-1289 CC.

El CC estableix com a arts. reguladors de la **integració**: 1258 i 1287 CC.

-**Interpretació**: Troba en sentit de les declaracions de voluntat de les parts (*ermenèutica contractual*)

-**Integració**: Les parts han deixat de regular aspectes sobre el qual hi ha discussions. S'ha d'omplir amb determinades normes.

- **Interpretació**

Interpretar subjectivament és crear la voluntat de les parts.

Interpretar objectivament (art. 1281 CC) implica que preval la llibertat.

Arts. 1281-1283 CC interpretació objectiva.

Arts. 1284-1287 CC interpretació subjectiva.

Art. 1289 CC norma de clausura.

Classificació de la interpretació

1.- **Extensiva**: que la clàusula contractual contempli més supòsits que pels quals s'hagi previst.

2.- **RestRICTIVA**: es restringeix el supòsit d'aplicació previst.

3.- **Estricta**: ha de coincidir el tenor de la clàusula amb el sentit que li atribuïm.

Criteris subjectius d'interpretació

1) Art. 1981 CC La voluntat interna de les parts sol coincidir amb la voluntat objectiva. Si els temes són clars, hem de fer cas al sentit literal (principi de in claris non interpretacio). El TS critica aquesta màxima dient que per determinar si alguna cosa clara, és o no clara, s'ha d'interpretar.

El TS fa cas de l'art. 1281.2 que estableix que en cas que hi hagi dubte, sempre ens atindrem a la voluntat de les parts (interpretació subjectiva). És fonamental la voluntat comuna i perseguida pels contractants.

2) Arts. 1282–1283 CC Pautes per trobar la intenció dels contractants prenent en consideració l'actitud de les parts abans i després del contracte. En les actuacions anteriors tenim la fase preliminar, on hi ha les postures, pre-contracte, etc...

En matèria d'interpretació contractual, el legislador prohibeix la interpretació extensiva per general que sigui un contracte.

Criteris objectius d'interpretació contractual (arts. 1284–1286)

L'**art. 1286 CC** estableix que quan els termes d'un contracte tinguin diferents sentits, haurem d'adequar aquests sentits amb la natura del contracte i al seu objectiu. Principalment són dos aquests criteris:

–**Criteri de conservació del negoci (art. 1284 CC)** Si en virtut d'una clàusula es poden produir diferents interpretacions, hem d'optar pel manteniment del negoci.

–**Criteri de la globalitat (art. 1285 CC)** Quan interpretem una clàusula, no ho podem fer aïlladament. Haurem de fer una interpretació total.

L'**art. 1289 CC** estableix una norma de tancament. Distingeix entre contracte oneros i gratuït, i es planteja el dubte d'interpretació si afecta l'element essencial / accidental.

Si el dubte es planteja sobre elements essencials, el contracte és nul. Si recau sobre un element accidental, s'ha de distingir si aquest és:

–**onerós** realitzat a favor de la major reciprocitat d'interessos.

–**gratuït** la causa és l'ànim de lliberalitat i el dubte es resol a favor de la menor transmissió de drets.

• Integració o hermenèutica del contracte (arts. 1258 i 1287 CC)

Concepte Mètode pel qual s'omplen les llacunes contractuals, posteriorment a la interpretació

Art. 1258 CC: Els contractes es perfeccionen per mer consentiment

Criteris integradors

–**Llei (normes modèliques):** normativa establerta per omplir llacunes

–**Ús:** pot ser

–interpretatiu: només interpreta.

–normatiu: pot integrar.

–**Bona fe (ètica)**

Si tenim una llacuna i no la podem omplir ni amb normes modèliques ni usos normatius, no farem servir la bona fe psicològica (P. Ex.:art. 433 CC), sinó la ètica (els subjectes exerciten el seu dret d'acord amb la funció seva ordinària, p. ex.: art. 7 CC)

Art. 1287 CC: inclou una norma integradora que abunda en el criteri d'ús normatiu com a mètode integrador.

TEMA III: LA FORMACIÓ IRREGULAR DEL CONTRACTE

1.- La falta absoluta de consentiment; el dissens. La declaració *iocandi causa*. La reserva mental.

No hi ha perfeccionament contractual al faltar el consentiment contractual. Són 4 supòsits:

- **Dissens** Absència de consentiment contractual. Sol succeir quan les parts creuen que perfeccionen un contracte però acorden a les seves declaracions de voluntat un sentit diferent.

És un error obstatiu, caracteritzat per una manca de coincidència, que es pot donar per:

-error per la causa doble l'identitat de l'objecte.

-error sobre el negoci que s'està celebrant.

- **Declaració de voluntat iocandi causa** El subjecte no fa la declaració de la seva voluntat seriosament. També pot donar-se docendi causa, feta amb ànim docent, però sense voluntat seriosa.
- **Reserva mental** El subjecte que emt una declaració de voluntat, internament no vol que es produeixin els efectes. El TS es basa en 2 principis:

-bona fe

-autoresponsabilitat

No genera ineficàcia

2.- La declaració aparent: la simulació: elements i classes.

- **Simulació** Supòsit més important de tots quatre. És aquell acord de les parts en virtut del qual s'aparenta la celebració d'un negoci. Hi ha 3 **requisits**:

1.- Existència de la realització d'un negoci aparent. P. ex.: *venda*.

2.- Existència d'un acord simulatori entre parts, en virtut del qual les parts declaren que no volen els efectes del negoci aparent.

3.- Finalitat d'enganyar sempre un tercer.

A diferència de la reserva mental, és un fenomen bilateral. La rellevància atribuïda depèn de les classes de simulació:

- **absoluta** ambdues parts volen crear una aparença però no amaguen res. Acreditada aquesta, es produeix la nul·litat de l'aparença.
- **relativa** les parts generen un negoci simulat. Darrera hi ha un negoci volgut. P. ex.:

negoci simulat venda

arts. 1261, 1276 CC

negoci dissimulat donació

3.- Els vicis del consentiment: l'article 1265 del Codi Civil.

Per aduir la simulació, declaració de voluntat iocandi causa, etc... cal exercitar una acció de nul·litat, la qual és imprescriptible front l'acció de nul·labilitat que prescriu (caduca) als 4 anys, exercitada per vicis del consentiment.

Art. 1265 CC Llistat de vicis del consentiment. (violència, intimidació, error, error aritmètic i dol).

Art. 1200 i ss. CC Hipòtesi d'anul·labilitat.

4.- La declaració sense llibertat: violència i intimidació.

1.- Violència (art. 1267 CC): Força irresistible utilitzada per arrencar el consentiment d'un subjecte. Genera la nul·labilitat absoluta.

2.- Intimidació (arts. 1267-1268 CC): Força moral / psíquica. **Requisits:**

- Inspirar a una de les parts un temor racional i fonamentat.
- Aquest temor ha d'anar dirigit al subjecte a indicar-li que patirà un mal greu i imminent dirigit a la seva persona o béns, o els seus ascendents o descendents o consorts.
- Pot venir de la part contractant o d'un tercer.

Problemes de la intimidació:

-Si es tracta d'una parella de fet, el TS no l'ha pronunciat, i tampoc ho ha fet el TSJC. Segons Abril Campoy, J. M., per la seguretat jurídica, s'ha d'explicar analògicament la parella de fet al consort, i per tant també serà intimidació

-Si s'amenaça amb un mal just, el TS i la majoria de la doctrina enetenen que existirà intimidació quan existeixi desconnexió / desproporció entre el mal produït i el coaccionat.

-Si es tracta de temor reverencial, el CC entén què és la por de desagradar a les persones que es deu respecte

5.- L'error en la formació del consentiment; tipus i requisits.

3.- Error (art. 1266 CC) Equivocada o errònia interpretació de la realitat. Pot ser:

- **obstatiu** quan el subjecte s'equivoca al declarar. El lapsus pot ser

-*calami* o

-*lingue*.

- **vici** quan hi ha objecte o consentiment, però hi ha hagut un error en quan a la substància del bé o de la cosa.

L'error pot recaure sobre:

-**Art. 1266 CC:** sobre la substància de la cosa.

-**Doctrina TS:** sobre la substància de la cosa i sobre les qualitats de la cosa.

L'error sobre persona només invalidarà contracte quan es tracti de contractes intuiti persona (art. 1266 CC).

4.- Error aritmètic o de compra (art. 1266.3 CC) Només dóna la possibilitat d'esmenar-lo, i no la nul·litat.

Requisits:

–si l'error no és essencial i transcendent, no es dóna.

–l'error ha de ser excusable.

6.- El dol: concepte, classes i règim.

5.- Dol (arts. 1269–1270) Vici del consentiment pròpiament contractual. Conducta enganyosa o artifici encaminat a generar una declaració de voluntat contractual.

Segons el CC (art. 1269), hi ha dol quan amb paraules o insinuacions d'una de les parts, s'indueix a l'altra part a celebrar un contracte que sense elles no s'hauria produït. **Requisits:**

–**conducta enganyosa o artifici.** Segons el TS, també s'inclou el dol per omissió al qual se li atribueix caràcter nul (anul·labilitat)

–**que provingui d'una de les parts, no pas d'un tercer.** Si hi ha dol per part d'ambdós, el TS diu que els dols es compensen i es tenen per no posats, i el contracte segueix éssent del tot eficaç (art. 1270 CC).

Classes de dol:

–**Bonus** exageració de les qualitats d'un producte o servei per tal d'atreure el consumidor. Quan induceix a error al destinatari, es parla de publicitat enganyosa (LGPUBLICITAT de 1988), i pot declarar l'ineficàcia del contracte. Amb el *dolus bonus* no hi ha sanció, i el consumidor pot distingir l'engany.

–**Malus** s'indueix a error amb l'engany.

1.- greu o causant quan l'engany determina la contractació per part del subjecte. Provoca l'anul·lació del contracte.

2.- incidental el subjecte hauria contractat igual. No motiva, però sí matitza certs aspectes o clàusules acontractuals. Es pot demanar danys i perjudicis, però no l'anul·labilitat.

TEMA IV: EFICÀCIA I MODIFICACIÓ

1.- Eficàcia contractual típica

La perfecció del contracte motiva el naixement d'obligacions i el vincle entre les parts (art. 1089 CC).

Art. 1901 CC el contracte és llei entre les parts (*lex privata inter partes*).

Arts. 1256 i 1258 CC efecte vinculatori (les parts han de complir el pactat).

L'art. 1258 CC també reflexa l'eficàcia vinculant

Eficàcia obligacional El contracte produeix obligacions per a una o les dues parts, segons el tipus de contracte.

L'autonomia privada permet a les parts establir les conductes a les que queden subjectes les parts. A manca d'autonomia privada s'ha de recórrer a les normes dispositives que supleixen la manca de consuetes pactades

entre parts (exemple: sanejament per evicció o vicis ocults).

Quan hi hagi una norma imperativa, desplaçarà l'autonomia privada (p. ex. LAU)

Eficàcia relativa (art. 1257 CC): El contracte desplega efectes entre parts contractants i hereus, però mai sobre tercers.

2.- Eficàcia respecte a tercers: anàlisi dels diferents supòsits

Eficàcia respecte a tercers: Segons el TS, tercer és tot aquell que no és part ni hereu en el contracte. En el contracte a favor de tercer, les parts estipulen un dret a un tercer que no ha intervingut en el contracte. Es pot fer:

–mitjançant una concreta clàusula (art. 1257.2 CC) i,

–totalment establert a favor d'un tercer.

Estructura

Relació de cobertura

PROMITENT ESTIPULANT

Relació de valuta

BENEFICIARI

Relació obligatòria

Relació de valuta: causa que motiva perquè l'estipulant vol que es porti una relació patrimonial en benefici del tercer.

–*Causa donandi:* gratuïta.

–*Causa credendi:* per obtenir el crèdit.

–*Causa solvendi:* s'ha de pagar.

Contracte a càrrec de tercer: Una part contractant es compromet respecte a l'alta perquè realitzi una prestació. Només naixerà quan el tercer accepti. En aquell moment el promitent s'allibera i es col·loca en la seva posició el tercer. El TS diu que si el tercer no compleix, el promitent respon front a l'estipulant amb danys i perjudicis. Segons el TS, és un contracte atípic, i es regula NO estrictament a l'art. 1255 CC.

Contracte en dany a tercer: És un contracte on la seva celebració provoca una lesió a tercer de manera directa (contracte d'exclusiva)

–Si l'objecte o causa és il·lícita es pot promoure la nul·litat.

–Hi ha responsabilitat contractual amb els que estaven vinculats i se'l podrà atacar, A més, a l'altra part també se l'atacarà si coneixia el contracte d'exclusiva (arts. 1101, 1104 i 1902 CC).

3.- El contracte fiduciari. El contracte indirecte

Contracte fiduciari

Es caracteritza per suposar una desproporció entre el mitjà emprat i la finalitat buscada. Ex: venda en garantia, venda en pacte de retro o venda en pacte de gràcia (arts. 326–328 CDCC).

Normativa: El CC no diu res. La jurisprudència distingeix dues classes de fidúcia:

- **fidúcia cum amico**: persegueix una finalitat de guàrdia, custòdia i administració en favor del fiduciant.
- **fidúcia cum creditori**: la finalitat és de garantia en interès del fiduciari.

Efectes de la fidúcia

Enfront tercers, el veritable titular és l'aparent. Això ho estableix així la STS de 7 de març de 1990.

Contracte indirecte

Tipus contractual que s'utilitza per aconseguir un resultat diferent al que preveu el tipus contractual. El paradigma és el *negoci mixte amb donació*.

4.– La modificació del contracte per alteració de les circumstàncies

Una vegada establert el contracte es produeixen circumstàncies alienes externes que impossibiliten el compliment.

El TS utilitza la clàusula **rebus sic stantibus** (les coses segueixen igual). El TS estableix que:

- L'aplicació d'aquesta clàusula és excepcional perquè ha de regir els principis de:
- conservació del negoci contractual
- seguretat jurídica
- Fa falta 4 requisits

1.– Alteració objectiva i extraordinària de les circumstàncies

2.– Es produeixi una desproporció de les prestacions exorbitant motivada per l'alteració de les circumstàncies.

3.– Que la causa sigui sobrevinguda i posterior a la perfecció del contracte.

4.– Quan es produeixin aquests efectes es podrà destruir el contracte sempre que aquesta sigui la última possibilitat.

Si es procedeix a aplicar la clàusula es produirà a ajustar el contracte, i si no fos possible es passarà a resoldre el vincle contractual per part del jutge/tribunal (STS de 15 de març de 1994 i de 13 de juny de 1944)

5.– La cessió del contracte. El subcontracte

La cessió del contracte no està contemplada al CC. La jurisprudència ha qüestionat si la seva figura pot ser o no acceptada pel nostre ordenament. El TS ho admet.

Una llei que ho admet és la *Llei d'Arrendaments Urbans de 24 de novembre de 1994*.

Parts de la cessió

CEDENT CESSIONARI

(contracte)

PART CEDIDA

Requisits

- La relació contractual ha de ser de tracte successori (arrendament, contracte de suministre, etc.)
- Cal la intervenció del cedent i el cessionari. Respecte la part cedida només farà falta que se li notifiqui la operació.
- Cal que el cessionari tingui la capacitat d'actuar necessària i compliment de la forma prevista.

Efectes

- La part cedent deixa de ser contractant.
- La part cessionària es subroga en posició de la part cedent.

El subcontracte

Una part contractant, lligada per un previ vincle contractual celebra un negoci del mateix tipus amb un tercer.

El TS diu que la seva celebració és viable conforme l'autonomia de la voluntat de les parts. El CC també estableix alguns supòsits de subcontracte (ex: *contracte de submandat*, arts. 1721–1722 CC; i el *subcontracte d'obra*, art. 1597).

Quan portem a terme un subcontracte no hi ha cessió del contracte. Segons el TS l'acció directa s'admetrà quan hi hagi un previsió legal existent en els casos de:

- subarrendament,
- submandat i
- subcontracte d'obra.

TEMA V: INEFICÀCIA I INVALIDESA

1.– Invalidesa i ineficàcia: precisions conceptuals. La inexistència.

Invalidesa Contracte que presenta defectes estructurals.

Ineficàcia Supòsits on el contracte deixa de produir efectes.

Inexistència Té origen a la doctrina francesa. És desconeguda pel CC espanyol. El CC francès regula el matrimoni i exigeix uns requeriments, en el que hi ha per suposat el de parella heterosexual. Al sorgir parelles del mateix sexe es crea el concepte d'inexistència.

No es reconeix legalment al CC. No obstant, el TS s'hi refereix com a sinònim de nul·litat.

La invalidesa genera dos supòsits:

1.- Nul·litat

2.- Anul·labilitat

2.- La nul·litat: concepte, causes, l'acció de nul·litat. La nul·litat parcial. La conversió.

Concepte

Provoca la manca absoluta d'efectes. És una classe d'invalidesa. Es caracteritza pels següents trets definitoris:

- El contracte que és nul mai ha tingut efectes: *quan nulum est nulum effectus produce*.
- La nul·litat és automàtica o ipso iure. No necessita que ningú la declari.
- Pot ser declarada d'ofici.
- La legitimació és amplíssima: qualsevol tercer que ostenti un interès legítim podrà demanar-la.
- En un negoci que no es pot confirmar ni convalidar.

Causes de nul·litat

El CC no porta a terme una enumeració exhaustiva

1.- Quan manca un element essencial (art. 1261)

2.- Quan la causa/objecte siguin il·lícits (arts. 1271 i 1275 cc)

3.- Quan la llei estableixi que la manca de capacitat d'actuar és causa de nul·litat. Normalment (norma general) provoca l'anul·labilitat.

4.- Quan manqui la legitimació per contractar a nom d'un altre (art. 1259 CC)

5.- Quan vulneri una norma imperativa i aquest sigui l'efecte que preveu la norma vulnerada (art. 6.3 CC)

6.- Quan una norma legal estableixi la sanció de nul·litat per la seva contravenció.

En cas de dubte entre nul·litat i anul·labilitat, s'ha d'optar per l'anul·labilitat.

Acció de nul·litat No es necessària perquè es pot declarar la nul·litat judicial / extrajudicialment. Si una de les parts es nega a reconèixer la nul·litat cal recórrer judicialment. És una acció imprescriptible. Característiques:

1.- és imprescriptible

2.- la pot promoure qualsevol

3.- es pot declarar d'ofici

4.- en cas d'estimar-se constituirà una sentència declarativa (constitutiva d'una situació extrajudicial. No crea cap dret, només el declara).

Efectes (arts. 1303 i ss.)

1.- Es torna a la situació anterior a la celebració del contracte restituint les prestacions. Es retornarà la cosa

amb els fruits. La restitució no és simple. El preu es tornarà amb interessos.

Art. 1307 Si no es pot tornar el bé / cosa per no estar en mans dels subjecte, s'haurà de retornar el valor quan es va perdre.

2.- Les parts estan obligades a restituir-se de manera sinal·lagmàtica (art. 1308). La restitució serà simultània. També es podrà fer mitjançant la consignació i entrega.

La nul·litat del contracte comporta la de tots els negocis jurídics relacionats amb l'acte jurídic anul·lat.

Hi ha dos **mecanismes** per paliar aquesta inseguritat jurídica

1.- **Art. 464 CC**: La possessió d'un bé moble adquirida de bona fe equival al títol d'adquisició.

2.- **Art. 34 LH**: Requisits per frenar la caiguda (per immobles).

-quan trobem un subjecte que l'hagi adquirit a títol oneros.

-cal que sigui de bona fe.

-cal que hagi consultat al registre de la propietat.

-que inscrigui l'adquisició al registre de la propietat.

El CC només contempla en 1 supòsit la nul·litat parcial (art. 1155). Les lleis posteriors a la promulgació del CC admeten la categoria de nul·litat parcial (Llei General de Consumidors i Usuaris).*

El TS també entén que el supòsit de nul·litat parcial es pot estendre a través de l'art. 1155 CC i els supòsits previstos en lleis posteriors.*

La nul·litat es caracteritza per no ser **confirmable** ni **convalidable**. Excepcionalment, es preveu que contractes nuls es puguin convertir en altres tipus contractuals.

Les parts no poden pactar aquesta conversió. Només és viable la conversió legal (prevista específicament pel legislador). Pot ser:

1.- **Formal** P. ex.: art. 223 CC: *contracte contingut en escriptura pública*, que per defecte de forma és declarat nul. El contracte és nul però serveix com a document privat.

2.- **Privat** P. ex.: art. 1768 CC: Hipòtesi de *dipòsit en comodat*. Es tracta d'un error material, però es permet passar d'un tipus de negoci a un altre.

3.- L'anul·labilitat: concepte, causes. L'acció d'impugnació. La convalidació, en especial, la confirmació.

Concepte

Supòsit d'ineficàcia estructural del contracte. És una ineficàcia sobrevinguda. El contracte anul·lat produeix efectes fins que el tribunal ho declari anul·lable. Necessita la constatació de sentència (**sentència constitutiva**, no declarativa).

Característiques

- 1.- El contracte anul·lable produeix efectes fins que s'interposa i triomfa l'acció (**eficàcia claudicant**)
- 2.- Només estàn legitimats parts contractants, hereus i aquells obligats de forma subsidiària (fiador i avalista). No ho seràn els tercers.
- 3.- Front a la nul·litat, l'anul·labilitat està subjecte al termini de **4 anys**. Hi ha dubte per determinar si aquest termini es de prescripció o caducitat. La doctrina majoritàriament apunta per la caducitat, ja que al ser de 4 anys, el termini és molt curt.

El TS, majoritàriament, es declara a favor de la prescripció.
- 4.- Si deixen transcórrer el termini de 4 anys, el contracte es confirma i deixa de ser anul·lable. L'eficàcia serà **definitiva**, ja no claudicant.
- 5.- La sentència serà **constitutiva**, no declarativa.

Causes d'anul·labilitat

- 1.- Vicis del consentiment dol, violència, error, intimidació. Arts. 1265 CC i ss.
- 2.- Manca de capacitat d'actuar art. 1301 CC i 293 CC.
- 3.- Absència dels consentiments o assentiments que pot exigir el CC com a requisits d'eficàcia.

Acció d'impugnació

Es tracta d'una legitimació restringida per part, només pels obligats principal i subsidiàriament.

En cas de vici del consentiment, només podrà impugnar el contracte la part afectada pel vici.

Acció d'impugnació i convalidació

És atribuïda a un número restringit de persones (arts. 1301–1302 CC). Estàn legitimats per exercitar-la les parts, els hereus, abalistes i fiadors.

El termini és de 4 anys. Es discuteix per la doctrina si aquest termini és de prescripció o de caducitat.

A nivell jurisprudencial hi ha 2 línies:

- prescripció coneguda com a prescripció sanatòria. És la majoritària.
- caducitat.

Conseqüències de la impugnació

Igual que l'anul·labilitat:

- 1.- Restitució de les prestacions.
- 2.- Caiguda en cadena de títols i drets que deriven del contracte anul·lable.

Conscient d'això el legislador estableix dues **particularitats**:

- si el contracte és anul·lable per defecte d'incapacitat, l'incapaç no ha de restituir la seva prestació (art. 1304 CC)
- l'art. 1314 CC estableix solució pels supòsits en que s'ha perdut o destruït la cosa quan el contracte és anul·lable per defecte de capacitat.

Confirmació del contracte anul·lable

Comporta l'eliminació i anul·lació de l'eficàcia claudicant.

Concepte Sanació del contracte eliminant els vicis o defectes que l'afecten. És una situació pròpia i única dels contractes anul·lables.

Necessita d'uns requisits:

- que el contracte sigui anul·lable.
- coneixement de l'existència de la causa.
- que la causa hagi desaparegut.
- ostentar capacitat necessària per confirmar.

La confirmació pot ser:

- expressa**: exigeix una declaració de voluntat unilateral del subjecte legitimat per impugnar.
- tàcita**: mitjançant fets conculcents quan desaparegui el vici i hagi un interès en celebrar el contracte.

Conseqüències

- Extinció de l'acció d'anul·labilitat
- Purgació dels defectes del contracte anul·lable amb eficàcia retroactiva.

4.– La rescissió: concepte i naturalesa. Tipus i causes de la rescissió. Rescissió per lesió *ultra dimidium*.

(**Normativa**: arts. 1290–1299 CC; 321–325 CDCC i Lles 499–507 de la Compilació de Navarra)

L'**art. 1290 CC** estableix que el contracte celebrat vàlidament podrà ser rescindit.

Concepte Supòsit d'ineficàcia contractual que afecta un contracte vàlidament celebrat per produir un perjudici o greuge a una de les parts o un tercer. El legislador estableix els greujes existents en un número determinat de casos.

Supòsits (arts. 1291.1–1291.2 CC)

- Rescissió per lesió econòmica a una de les parts**. Avui en dia s'utilitza per absents i persones tutelades.
- Contracte celebrat amb frau de creditors** (interès de burlar el dret del creditor buidant de contingut la responsabilitat patrimonial universal del creditor). En aquest cas el perjudici sempre és pel tercer. L'acció a exercitar és l'*acció revocatòria o pauliana* (art. 1111 CC declaració d'ineficàcia del contracte segons sigui gratuït o oneros. Veure CIVIL II).

Es presumeix que el contracte celebrat a títol **gratuït** serà realitzat en frau de creditors.

Si és **onerós** no hi ha presumpció de gratuïtat i s'ha de provar el frau realitzat amb mutu acord per burlar el dret subjectiu. A la praxis es farà mitjançant pressumpcions i indicis no provats. **Indicis pràctics:**

- El preu es confessa rebut però no hi ha ingrés bancari.
- Hi ha vincles de parentiu, amistat o relació laboral entre les parts
- Que hi hagi una alienació de més béns.

Contracte d'un bé litigiós Aquell que recau sobre un bé sobre el qual existeix un plet pendent. S'ha de comunicar a l'autoritat judicial.

Característiques de la rescissió

- Es projecta sobre contractes vàlids i que produeixen efectes.
- L'ineficàcia que genera no és estructural, sinó que és provocada.
- Al CC l'acció rescissòria és subsidiària (art. 19 4 CC). Juga en defecte de tota altra acció possible.
- La legitimació per interposar una acció rescissòria és estricta i reduïda.
- Es troba subjecte a un termini de caducitat de 4 anys (art. 1299 CC)
- La Sentència que declara rescindible un contracte és constitutiva, no declarativa, i genera uns efectes majorment restitutoris.

Efectes

- Revocació del contracte celebrat.
- Restitució de les prestacions (art. 1295 CC). Si la restitució in natura és inviable, es preveu la restitució per equivalència, tornant el valor de la cosa (art. 1295.3 CC)

Rescissió per lesió *ultra dimidium* a Catalunya (arts. 321–325 CDCC i Lleis 499–507 CDNavarra).

La causa onerosa exigeix a Catalunya:

–**correspectivitat**

–**equilibri econòmic**

El límit de l'equilibri econòmic es fixa en més de la meitat del valor de la cosa (*ultra dimidium*)

A Navarra és bilateralitzada la rescissió per lesió, però a Catalunya l'acció només es pot atribuir a l'alienant.

Requisits

- que es tracti d'un bé immoble en el cas de Catalunya. A Navarra es pot produir tant per immobles i per béns mobles.
- Que es tracti d'una alienació a títol onerós.
- Que la lesió sigui superior a la meitat del preu just.

Art. 321 CDCC són rescindibles els contractes de compra–venda, permuta i altres de caràcter onerós. Els contractes a títol onerós inclouen:

–**dació en pagament** (CIVIL II): També seran rescindibles segons el TS i el TSJC.

–**contractes aleatoris o litigiosos**: No són rescindibles per lesió perquè es té en compte una pèrdua en la transacció.

–**pre-contractes**: es té el dubte sobre en quin moment de fixació del preu es realitzarà la rescissió: pre-contracte / perfecció. Finalment s'ha dit que serà en el moment de perfecció.

–**contracte mercantil**: ha d'existir un doble ànim en el comprador de revendre i lucrar-se. L'**art. 344 Ccomerç** diu que la compra-venda mercantil no serà rescindible. Cal dir que són compra-vendes sobre mobles.

Si entenem d'altra banda que les compra-vendes mercantils poden ser sobre immobles, hauríem de veure si els béns són rescindibles. Primer hem de determinar la mercantilitat dels béns immobles. **Arguments a favor:**

1)

2) desaparició

3) la pròpia realitat social evidencia l'existència de vendes mercantils sobre immobles.

Per tant, direm que el contracte mercantil també pot ser sobre béns immobles. Pel que fa a la rescindibilitat d'aquests contractes, no trobem sentències del TS ni del TSJC. No obstant, es trasllada el fonament de la **STS de 3 de desembre de 1981** sobre aportació social, que per ser mercantil no té la opció d'accionar la rescissió per lesió. Per tant, es dedueix que cap altre contracte mercantil ho serà.

Acció de rescissió per lesió

Mecanisme d'acció principal a Catalunya. El termini de caducitat és de 4 anys. Es planteja des que es comencen a computar els 4 anys. És una acció personal i no real. La poden exercitar les parts contractants i els hereus.

El TS ha establert que l'acció de rescissió per lesió és personal i no personalíssima (STS de 18 de març de 1988).

Pel que fa la determinació del preu just s'ha de fer segons diferents criteris:

–valoració fiscal fixada al cadastre.

–preu en renda.

–preu de mercat / preu en venda.

El legislador català (art. 323 CDCC) opta pel preu de mercat / preu en venda. Això es farà comprovant amb altres béns de la mateixa localitat i característiques.

Aquest element comparatiu, ha dit el TS que és simplement un criteri orientatiu.

Per fixar el preu just es recorrerà a les proves pericials previstes a la LEC:

–la prova pericial s'aportarà amb la contestació de la demanda.

–nomenat el perit, es farà la previsió de fons en un període de 3 dies.

Distinció entre preu just abstracte i concret:

Preu just abstracte preu segons dimensions i zona del bé moble.

Preu just concret preu abstracte tenint en compte la situació jurídica.

Conseqüències de la rescisió per lesió

Si l'acció triomfa, l'adquirent se li atribueix una obligació facultativa. A diferència de l'art. 1295 CC no es restituirà la cosa amb interessos. Hi ha 2 opcions:

–A Catalunya hi haurà també restitució de la cosa però sense fruits ni interessos (art. 324 CDCC).

–Mantenir l'eficàcia del contracte abonant a l'alienant el complement del preu just.

TEMA VI: LA REPRESENTACIÓ

1.– La representació en general: concepte, classes. El poder. La gestió representativa. Extinció.

Origen

Sorgeix al segle XIX amb la codificació alemanya.

En el CC espanyol hi ha una llacuna sobre aquesta institució. Aquests buits els ha omplert el TS dient que es completaran amb legislacions del contracte de mandat i en defecte, per analogia.

Admesa aquesta situació, definirem la representació com:

Institució que produeix una dissociació entre el representant i el representat.

Aquesta representació així entesa multiplica les possibilitats de la persona, i presenta dos problemes:

- negoci d'apoderament
- negoci representatiu

Classes de representació

La representació es caracteritza per trobar l'origen en una negoci unilateral. Es decideix facultar un subjecte perquè pugui actuar produint efectes en la seva esfera jurídica.

Aquest negoci unilateral s'anomena negoci d'apoderament.

El mandat necessita el naixement, el concurs de la voluntat d'ambdues parts contractants (bilateralitat).

La representació (art. 1259 CC) pot trobar l'origen en:

- la voluntat humana
- la voluntat legal

El mandat sempre troba l'origen a la voluntat humana, mai legal.

En tercer lloc, quan s'actúa a través de la representació, els efectes es produïxen directament a l'esfera del representant, mentre que si es perfecciona un contracte de mandat, no hi ha aquesta traslació.

La representació pot trobar l'origen en diferents causes subjacents:

- existència d'un contracte de serveis (advocat–procurador).
- existència d'un contracte de societat.
- existència d'un contracte de comissió mercantil.
- pròpia norma legal (exemple: menors i incapacitats) arts. 154 i 247 CC.

Àmbit de la representació

Art. 1259 CC ningú pot contractar a nom d'un altre sense el permís de la persona o autorització de la llei.

En principi es podria pensar que per tant només fa referència al contracte, però el TS ha dit que l'àmbit de la representació és molt més ampli i abarca tot tipus de negoci jurídic excepte:

- negocis de família excepció: matrimoni apoderat (art. 55 CC)
- negocis successoris

Classes de representació

El representant pot tenir un ampli marge de maniobra. No obstant si només es manifesta expressament la veu de l'amo del negoci es parlarà de nuntius o vocero (art. 55 CC, únic cas). Per la resta de situacions, hi haurà un ampli marge. Així,

Segons l'origen

- **voluntària** troba l'origen en la voluntat de la part. És una declaració unilateral.
- **legal** és una norma legal. Articula la representació com mecanisme de protecció de qui no té suficient capacitat d'actuar (exemple: potestat i tutela).

Segons el nom

- **nom propi** representació indirecta. El tercer no sap qui és l'amo del negoci. Els efectes no es produeixen en l'esfera d'A perquè C creu que l'amo és B. És una situació similar al mandat. No hi ha eficàcia directa excepte el supòsit contemplat a l'art. 1717 CC.
- **nom aliè** és el supòsit més habitual

Representació voluntària

De l'art. 1259 CC podem extreure dues **conclusions**:

- en virtut de la responsabilitat existeix una habilitació a favor del representant per actuar en nom d'un altre i vincular el seu patrimoni.
- quan el representant actúa en virtut del poder conferit i porta a terme un acte o negoci jurídic, el tercer queda vinculat amb el representat. Significa això que quan s'actúa a través de la representació, les parts del contracte són:

–el tercer;

–el representat, no el representant.

L'habilitació o facultat d'actuar deriva d'un títol anomenat poder. El negoci en virtut del qual s'habilita un subjecte per actuar per compte d'altre és el negoci d'apoderament. És un negoci unilateral que constitueix una declaració de voluntat receptícia. Fruit del negoci jurídic d'apoderament, neix el poder.

Poder Facultat per actuar.

Comunment s'anomena poder al títol/document que conté el negoci d'apoderament.

El poder

- **Àmbit** Comporta examinar les facultats conferides al representant. L'àmbit objectiu depèn en primer lloc de la voluntat del representat. Per examinar-la s'han d'aplicar les normes dels arts. 1281–1289 CC sobre interpretació de la voluntat.

En segon lloc, el representant està obligat a seguir les instruccions del representat sense que es puguin traspassar els límits marcats per aquest. Si s'ultrapassen aquests límits, no es produeixen els efectes directes i l'únic que queda vinculat és el representant.

Això es pot extreure dels arts. 1712, 1713 i 1719 CC.

- **Exercici** Correspon sempre al representant que actua sempre per interès i compte aliè.

En cap cas es pot substituir el representant sense consentiment del representat. Si es fa, la sanció serà la inopunitat front el representant. Sí que es pot nomenar auxiliars/dependents que l'ajudin, tot i que respondrà sempre d'aquests front el representant.

- **Extinció** El CC. no contempla cap norma. Això porta al TS a integrar les causes a les del contracte (art. 1732 CC normes generals d'extinció del contracte). Causas:

–pel compliment de l'encàrrec

–pel compliment de la condició / arribada del termini

–causes de l'art. 1730 CC: mort, fallida, incapacitació del representant o representat.

El representant pot renunciar en qualsevol moment al seu caràcter com a tal, fet, que ocasiona l'extinció de la gestió. Al revés, també ho pot fer el representat, que es constitueix com una declaració de voluntat unilateral revocària.

Falsus procurator

Concepte:

Fals representant que actua sense tenir poder.

Supòsits:

1.– Un subjecte comença a actuar per compte d'un altre sense haver tingut mai aquest poder.

2.- Quan el poder s'extingeix i el representant segueix actuant per:

-mort del representat;

-extralimitació del poder.

L'**art. 2159 CC** estableix que el contracte que celebra el subjecte sense poder, serà nul, a no ser que ho ratifiqui la persona a nom de la qual s'establí la representació abans de la revocació per l'altra part contractant. Hipòtesi segons el TS:

1.- El TS diu que en el supòsit no hi hauria nul·litat. Si el tercer ignora que el representant manca de poder, es podrà creure en l'error o dol d'aquest, i el contracte serà anul·lable.

2.- Si no hi ha error o dol, el contracte serà vàlid, però mancarà incomplert per una de les parts (contracte a càrrec de tercer), i per tant es podrà demanar responsabilitat per incompliment.

3.- La tercera hipòtesi fa referència a la retificació, la qual, opera amb efectes retroactius, entendrem que es tenia poder per actuar des de la perfecció del contracte, i aquest serà plenament vàlid.

2.- El contracte de mandat: concepte. La seva relació amb la representació.

Concepte

Art. 1709 CC Mandat: s'obliga a una persona a prestar un servei o a fer alguna cosa per compte o encàrrec d'una altra persona.

La relació amb la representació

Es diferencia amb l'arrendament de serveis o el contracte d'obra (art. 1509 CC), en que segons el TS:

-el contracte de mandat és gratuït (art. 1711 CC) i els altres són onerosos.

-en el contracte de mandat es porten a terme actes jurídics, i en els altres activitats materials.

-el contracte de mandat és personalíssim o *intuitu personae*. En els altres, les relacions, al no ser personalíssimes, la mort d'una de les parts no extingeix la relació.

3.- Estructura i contingut del mandat. La substitució. Extinció.

Estructura

El contracte de mandat és:

-consensual

-gratuït i

-*intuitu personae*.

Pel que fa el caràcter consensual, és un negoci bilateral, però no implica que les dues parts assumeixin obligació alguna. El mandant no assumeix sota cap concepte, ninguna obligació.

Obligacions del mandant

- Entrega de les quantitats necessàries al mandatari perquè pugui portar a terme el mandat
- Abonar danys i perjudicis.

Excepció: si el mandat és oneros, la remuneració genera dues conseqüències:

- el mandat és bilateral (contracte sinal·lagmàtic);
- la remuneració constituirà l'assumpció d'una obligació essencial per part del mandant.

Extinció

Art. 1732 CC Extinció del contracte de mandat. **Causes**:

- 1.– per la renúncia del mandatari;
- 2.– revocació del mandat;
- 3.– mort de qualsevol de les dues parts;
- 4.– incapacitació de qualsevol de les dues parts;
- 5.– declaració d'insolvència dels mateixos.

ELS CONTRACTES

TEMA VII: CONTRACTES AMB FINALITAT TRANSLATIVA (LA COMPRA-VENDA)

- 1.– La compra-venda: concepte i caràcters. Compra-venda civil i mercantil. Capacitat.

Concepte

El CC dedica al capítol de la compra venda els arts. 1445–1537 CC.

El preu o diner és consagrat al CC com a mitjà essencial de la compra-venda.

La rt. 1445 CC defineix la compra-venda com aquell contracte pel qual una de les parts es compromet a entregar una cosa i l'altra part es compromet a pagar un preu cert que es pagarà en diner o cosa que el representi.

Aquesta definició fa referència a la obligació que es produeix sobre les parts.

Característiques

- Es configura com una voluntat consensual. No cal l'entrega de la cosa. Neix en el moment en que hi ha voluntat de les parts.
- És un contracte aformal. La forma no és obligada, i no és solemne.
- És un contracte onerós. Hi ha intercanvi de prestacions. La causa onerosa a Catalunya té una exigència més elevada. S'exigeix que les contraprestacions estiguin equilibrades econòmicament.

–És conmutatiu: Des de la perfecció es determinen els sacrificis econòmics de cada part.

Capacitat necessària per celebrar la compra–venda

Art. 1457 CC poden celebrar–lo (el contracte de c.–v.) les persones a les que el CC permet obligar–se.

Art. 1266 CC no podran prestar consentiment els:

–incapacitats i els

–menors no emancipats.

D'aquí es deriva que no cal ser major d'edat. Només cal com a requisit essencial l'emancipació de la llar dels pares o tutors legals.

Art. 1459 CC prohibicions (restriccions establertes amb una finalitat concreta a subjectes amb plena capacitat jurídica):

–tutor no pot comprar els béns del tutelat. En aquest cas, la sanció serà l'establiment de la nul·litat radical.

La compra–venda civil i mercantil

- El CC regula la compra–venda als arts. 1445 i ss.

El Ccomerç regula la compra–venda als arts. 325 i ss.

El Ccomerç caracteritza la compra–venda mercantil quan:

- 1.– el comprador adquireix el bé amb ànim de revendre
- 2.– el comprador adquireix el bé amb ànim de lucre.

- Una segona nota distintiva és que el Ccomerç defineix la compra–venda en termes de bé moble, tot i q'eu això no exclou la mercantilitat dels immobles (mirar rescissió per lesió)

El TSJC en dues S (7–11 i 20–11–95) ha dit que béns immobles també poden ser mercantils

El Ccomerç (art. 50) i el Ccomerç (art. 4) estableixen que el CC actua com a codi supletori del de Ccomerç.

- Quan s'adquireix un bé pel consum cal examinar qui és el consumidor. Segons la LGDCU el consumidor és el destinatari final, que no participa de revendes amb ànim de lucre.

En les vendes pel consum/activitat empresarial són aquelles per establir la seu o delegació. Respecte aquesta idea, hi ha dues opinions:

–STS i STJC diuen que aquest tipus de compra és civil.

–Altres autors consideren que la venda és mercantil en el sentit que forma part del procés productiu empresarial.

S'ha de tenir present, finalment, que optar per una venda civil o mercantil implica multitud de conseqüències. La opció no és neutral i comporta l'aplicació d'un grup normatiu.

Si la venda és civil, hi ha doble protecció:

- El venedor haurà d'escriure la garantia del producte o bé que s'aliena (LGDCU).
- En l'art. 1490 CC es preveu que davant vicis i defectes hi ha un termini de 6 mesos per exercitar l'acció de sanejament per vicis ocults. Es pot demanar:
- **acció dedhibitòria** resolució del contracte.
- **actio quanti minoris** rebaixa del preu.

Si la venda és mercantil, no ens podem cedir a la LGDCU:

- No ens podem atènyer a la garantia.
- Si podem accionar contra el venedor per vicis ocults de qualitat o quantitat o vicis ocults:

–**arts. 336–342 Ccomerç**: pot ser que es donin vicis de dues maneres:

1) si hi ha vicis referents a la quantitat o qualitat, tenim 4 dies per exercitar l'acció.

2) si hi ha vicis ocults, el termini per exercitar l'acció serà de 30 dies.

Aquests terminis són de caducitat i s'aplicaràn d'ofici.

–Les vendes mercantils (art. 344 Ccomerç) no són rescindibles per lesió.

–Les vendes civils a Catalunya i Navarra sí són rescindibles per lesió.

2.– Objecte: la venda de béns aliens. La venda de béns futurs. Els riscos

Es transmet la possessió pacífica de la cosa per determinar preu sempre i quan el venedor sigui propietari.

Majoritària: no hi ha obligació de transmetre del domini.

Minoritària: sempre hi ha la obligació de transmetre el domini. El TS entén com a correcta la doctrina majoritària.

L'art. 1445 CC definia la compra–venda per les obligacions generals que originava. El primer matís a establir en aquest article és que no sempre el venedor s'obliga a entregar cosa determinada. Pot ser determinada, determinable o determinable en el futur.

Venda de cosa aliena

Hi ha 2 tesis que fan referència a la qüestió sobre si el venedor està obligat a ser propietari:

- **Minoritària** El venedor està obligat a ser propietari i si no ho és la venda serà resoluble.
- **Majoritària** No cal. Es poden vendre coses que no estiguin al patrimoni del venedor. La STS de 5 de juliol de 1976 estableix que és vàlida la compra–venda encara que el venedor no sigui el propietari.

Venda de cosa futura

Constitueix una excepció més del que estableix l'art. 1445 CC.

Segons l'art. 1271 CC, estan admesos:

– **Contracte commutatiu (*emptio rei sferatae*)** Per exemple seria aquell contracte en el qual es compra la collita abans de que aquesta existeixi a un preu més baix que el que es correspondria. Si la collita no arribés a existir per cas fortuït o força major, el comprador no estarà obligat a pagar.

Un segon exemple podria ser comprar un pis sota plànol, sense que estigui construït

– **Contracte aleatori (*emptio spei*)** Es paga abans de que es realitzi la prestació o es doni la cosa futura

Riscos de la compra-venda

Especialment, a la compra-venda el risc recau sobre el comprador. Se li imputaran els riscos al comprador en cas de destrucció de la cosa a entregar ja sigui per força major o cas fortuït, abans de que se li entregui la cosa.

3.– Obligacions del venedor; en particular elsanejament per evicció i vicis ocults. La pluralitat de vendes d'un mateix bé.

Obligacions del venedor (art. 1461 CC)

Entrega de la cosa: està obligat a posar a disposició i poder del comprador la cosa adquirida. Es pot efectuar una entrega real o futura. L'entrega real es l'entrega material de la cosa. En els casos de pisos, cotxes, accions, terrenys, etc., s'entrega un títol o símbol que el representa. Modalitats:

- **Tradició instrumental** (art. 1462 CC): comprador i venedor fan una escriptura pública de venda equivalent a entrega de la cosa, a no ser que s'especifiqui cosa contrària.
- **Tradició simbòlica:** s'entrega un símbol (les claus, per exemple).
- Els béns immaterials es transmeten pel títol on consten aquests béns incorporals
- **Traditio *bieni manu o constituto posesivo*:**

Possibilitat del venedor de suspendre la venda: en principi han de coincidir el pagament i l'entrega de la cosa. L'art. 1503 CC fa referència a l'excepció la qual es donarà en aquell supòsit en que el venedor tingui la por fundada de perdre la cosa i per tant decideixi no entregar la cosa per així resoldre la venda.

Estat del bé: La cosa s'entregarà en el mateix estat que es trobava en el moment de la perfecció del contracte de compra-venda i els fruits també s'hauràn d'entregar des del moment de perfecció del contracte. També s'hauràn d'entregar els accessoris tal com indica els arts. 1095, 1097 i 1468 CC.

Sanejament: es podrà donar per:

1) Evicció Vol dir ésser vençut davant un plet, i s'està obligat a entregar la cosa. Es pot adreçar al venedor per tal que aboni un seguit de partides. L'acció que li confereix l'ordenament al comprador és adreçar-se al venedor.

Regulació: arts. 1474–1483 CC

Requisits:

- Que es produeixi la privació del bé per un tercer.
- Que el Dret del tercer sigui anterior al dret creat per la compra.
- Que la privació es produeixi per sentència firme.

–Crida en garantia Abans de contestar la demanda, el comprador té la obligació de comunicar al venedor que se li ha posat una demanda (art. 1581 CC).

El comprador té 15 dies des de la compra per fer el sanejament per addicció. L'art. 1478 CC determina totes les partides a les quals el comprador té dret:

- demanar el preu (entès com a valor) de la cosa en el moment de l'adició, no en el moment de la compra
- restituir els fruits que produeixi el bé en el cas que la sentència ho estableixi.
- Entregar les costes del plet contra el tercer i les costes del plet contra el venedor.
- Les despeses del contracte.
- Si el venedor és de mala fe, també es podrà obtenir una condemna del venedor a rescaball contra danys i perjudicis.

Arts. 1474–1484 CC Són normes de caràcter dispositiu, i les parts poden agreujar, alleugerir o modificar la seva utilització. L'únic límit l'estableix en el cas que hi hagi un tercer de mala fe, situació en què serà nula.

2) **Vicis ocults** És el sanejament per defectes de les coses comprades

Regulació: – arts. 1484–1490 CC: regulació general (coses comprades).

– arts. 1491–1499 CC: regulació d'animals.

Concepte: defecte o deficiència no aparent que fa que la cosa comprada sigui inapta o inútil segons el destí a la que va dirigida.

Excepció: no es podrà exercitar quan el comprador sigui pèrit en la seva matèria.

En la resta de casos, s'exercitaràn dues accions:

1.– **redhibitòria** consistirà en la resolució de l'acció. A més es podrà demanar l'acció de danys i perjudicis (art. 1486 CC).

2.– **quantum minoris** es quedarà la cosa al patrimoni del comprador adequant el preu al valor de la cosa.

Problemes d'aquestes accions: S'han d'exercitar en el termini de 6 mesos des de l'entrega de la cosa comprada. Són compatibles amb la LGDCU, segons ha establert el TS en la seva jurisprudència.

4.– Obligacions del comprador: el preu; l'ajornament i les garanties del venedor (pacte de reserva de domini)

Obligacions del comprador

Només en té una: el pagament del preu. L'haurà de pagar en el temps i lloc de l'entrega de la cosa a manera de pacte entre parts conseqüència del sinal·lagma funcional.

S'han de pagar interessos pel preu quan el comprador es constitueixi en situació de mora (art. 1100 CC veure CIVIL II).

Garanties del venedor en supòsits de compra–venda

- Art. 1503 CC quan el venedor tingui el temor fonamentat que entragarà la cosa i no rebrà el preu de la mateixa, pot resoldre el negoci. És una garantia que s'articula com a excepció de les relacions sinal·lagmàtiques.

- **Pacte de reserva de domini:** El pacte consisteix en que el vendor és propietari fins que no se li hagi acabat de pagar el preu.
- **Pacte comissori** (arts. 1504 i 1505 CC): També conegut com a *lex commissoria*.

Art. 1504 CC preveu que si no s'ha pagat el preu es resoldrà la venda, però malgrat això s'hauria d'enviar un requeriment al comprador. A partir de l'arribada del requeriment, la venda estarà resolta, i no caldrà anar als tribunals.

Art. 1505 CC si es tracta d'un bé moble, es farà una aplicació del sinal·lagma funcional. Estableix que el venedor podrà resoldre la venda en els casos en que:

- El comprador no es presenti.
- El comprador es presenti però no vulgui pagar.

6.– El contracte de permuta

Regulació: arts. 1538–1541 CC

Té una importància mínima en el CC. Això respòn a la poca transcendència. Fa referència a una economia molt antiga on no hi ha el diner com a element de la transacció.

Es defineix com un contracte:

- consensual,
- bilateral i
- aformal.

La pervivència actual es deu al sector de la construcció.

Art. 1546 CC: el primer criteri a tenir en compte és la intenció de les parts. Si no apareix la intenció, el CC dóna un criteri supletori i diu que serà permuta quan el valor d'una cosa que es rep és superior al valor de la cosa que s'entrega.

Règim normatiu

L'art. 1541 CC estableix que al marge de les normes especials, s'aplicarà tota la regulació de la venda. Les particularitats seràn:

- art. 1539** dóna una regulació específica de la permuta de cosa aliena.
- art. 1540** dóna una regulació específica de la permuta pel que fa el sanejament per evicció.

Fora d'aquests dos casos, s'aplicarà la normativa general.

TEMA VIII: LA DONACIÓ

1.– La donació: concepte i naturalesa. Estructura.

Concepte Acte de llibertat pel quals una persona (donant) disposa gratuïtament d'una cosa a favor del donatari que l'accepta.

És un contracte amb causa gratuïta, hi ha una disposició patrimonial a canvi de res. La doctrina estableix l'*animus donandi*: consentiment del donant de disposar gratuïtament el seu patrimoni.

La regulació de la donació es dona a partir de l'**art. 618 CC** i es troba també regulada en les formes d'adquisició de la propietat. No es troba regulada en els contractes entre particulars. Té una estructura contractual típica, necessita els consentiments del donant i el donatari, si no hi ha acceptació per part d'aquest no hi ha donació. La donació transmet la propietat, no cal entregar la cosa perquè la transmissió es produeixi. En la compra-venda, el comprador adquireix un dret per exigir la cosa comprada, i això constitueix una diferència substancial entre la donació i la compra-venda.

Requisits

–**art. 624 CC** poden donar totes les persones que poden disposar dels seus béns. Les persones menors d'edat necessiten el consentiment dels seus representants legals.

–La capacitat que exigeix el CC al donatari és molt assequible. Seràn les persones no especialment incapacitades per la llei i que compregui la naturalesa de l'acte (art. 25 CC. Veure CIVIL I).

–Es pot donar al concebut i no nascut. Si aquest no arriba a viure, la donació no tindrà efectes (art. 30 CC. Veure CIVIL I).

Objecte de la donació

Podrà ser una cosa (moble o immoble) o bé un dret (real o de crèdit). Els béns han de ser presents i no futurs.

Hi ha certes especificitats:

– Aquesta donació de béns presents està limitada pel CC. El donant s'haurà de reservar els béns necessaris per tal de garantir la seva subsistència. El CC intenta protegir al donant i els seus hereus, i en cada cas s'haurà d'interpretar quins són els béns necessaris.

– Ningú no pot donar més del que pugui per via testamentària (protecció d'hereus). Si s'infringeix aquest precepte, la donació serà vànida fins on es consideri que comencen els béns necessaris per la subsistència, i la part que superi els límits serà inoficiosa.

3.– Capacitat. L'acceptació. La forma.

Forma

És un requisit essencial, ja que es tracta d'una formalitat del contracte.

- En la donació de béns mobles (art. 632 CC), la donació serà verbalment si la cosa es lliura en el mateix acte, i si no es farà per escrit.
- En la donació de béns immobles, aquestes es faràn constar en escriptura pública (art. 633 CC)

Per raons fiscals moltes vegades es disimulen les donacions sota l'aparença d'una compra-venda. La jurisprudència no accepta aquest procés ja que aquest no està d'acord amb els requisits de la forma.

Efectes de la donació

–Transmissió del domini.

- El donant no respòn per evicció i vicis ocults.
- Hi ha un deure de gratitut del donatari vers el donant.
- En alguns casos determinats la donació serà revocable:

5.- La revocació de donacions. La reducció.

- Per supervivència d'un fill quan aquest apareix i es creia que era mort o bé en el supòsit que neixi un fill després d'haver-se efectuat la donació. Hi ha un període de 5 anys des que es coneixi l'existència d'aquest fill.
- Per incompliment de les càrregues disposades (fetes pel donant)
- Per donació per cvausa d'ingratitut per part del donatari (en el període d'1 any).

TEMA IX: CONTRACTES D'ÚS I GAUDI

1.- Arrendament de coses: concepte, tipus i caracterització

Concepte

Art. 1543 CC aquell pel qual *una de les parts s'obliga a donar a l'altra l'ús o gaudi d'una cosa per temps determinat i preu cert.*

Característiques:

- 1.- duració temporal
- 2.- preu cert

Subjectes del contracte

Arrendador: El que s'obliga a cedir l'ús de la cosa.

Arrendatari: El que l'adquireix.

Classes

Pel que fa el tipus d'arrendament, el CC no parla estrictament d'arrendament de coses, sinó en termes generals d'arrendament de *finques rústiques i urbanes*, el qual, donat el cas es podria aplicar a altres tipus genèrics d'arrendaments de coses.

2.- Requisits de l'objecte: la cosa i el preu

L'objecte de la cosa, en referència a la cosa en si mateixa i a l'ús o gaudi que a l'arrendatari se li concedeix, haurà de ser:

- lícit
- possible i
- determinat

Pel que fa el preu, l'**art. 1547 CC** estableix que *quan hagués començat l'execució d'un contracte d'arrendament verbal i faltés la prova del preu convingut, l'arrendatari tornarà a l'arrendador la cosa*

arrendada, abonant-li, pel temps que l'hagi disfrutat, el preu que es reguli. No obstant, aquest article regula el supòsit d'un pacte verbal, però també és aplicable si s'hagués produït un pacte, en tant que contracte, escrit.

3.- Els arrendaments urbans: règim normatiu. Contingut durada i extinció

En el règim dels arrendaments urbans entren en joc diverses lleis, disposicions transitòries, etc.

1.- Llei d'arrendaments urbans de l'any 56. Regula les vivendes locals, edificis, habitatges, espais construïts o per a ús diferent a la vivenda.

Aquest règim es caracteritzava per estar molt tutelat, ja que amb el període que va succeir a la postguerra espanyola es va produir unes fortes migracions del camp a les grans urbs. S'establen uns límits com per exemple la pròrroga forçosa o les subrogacions, i s'afegeix una clàusula mitjançant la qual es prohibeix l'ús i aplicació de clàusules d'estabilització.

2.- Llei d'arrendaments urbans d' 1 de juliol de 1964. Caracteritzada per un règim menys tutelat, estableix pròrroques forçoses, subrogacions, clàusules d'estabilització, pactes d'obres, serveis i suministres.

3.- Decret Boyer de 9 de maig de 1985. Pretén liberalitzar el sistema de lloguers mitjançant l'art. 9, el qual eliminava el principal obstacle per a la llei: la pròrroga forçosa, que permetia la suspensió d'aquesta.

4.- Llei d'Arrendaments Urbans d'1 de gener de 1995. A diferència de la Llei del 64, estableix dos tipus d'arrendaments principals:

- la vivenda, entesa com l'habitatge habitual pel titular i la seva família.
- els immobles destinats a un ús diferent a la vivenda, com per exemple el local de negoci o de lloguer de temporada).

Queden fora d'aquesta llei algunes vivendes com les universitàries.

Els arrendaments urbans amb ús de vivenda: règim normatiu

La CE estableix el dret a una vivenda digna, i per això intervé en la construcció d'habitatges, establint certs límits en la llibertat de pacte de les parts.

La duració mínima de l'arrendament serà de 5 anys, i en cas que sigui de menys de 5 anys, aquest s'anirà prorrogant fins arribar a aquest període de temps. A l'arribar als 5 anys, en cas que les parts no pactin res, l'arrendament es prorrogarà per un període de 3 anys més.

La renda s'actualitza de forma automàtica segons l'IPC, i després dels 5 anys, es podrà pactar cosa diferent.

L'**art. 1124 CC** estableix les causes generals de resolució, que en aquest cas també s'aplicaran al supòsit del contracte d'arrendament urbà.

Els arrendaments urbans amb ús diferent a la vivenda: règim normatiu

És el cas de bens immobles amb finalitats comercials o professionals. El règim normatiu serà el que pactin les parts conferint-los-hi una gran autonomia, de manera tal que la pròpia LAU (Títol III), i el propi CC –en última instància–, actuen supletòriament.

Així, la LAU tan sols es limita a determinar alguns supòsits:

- enajenació de la finca arrendada;
- obres de l'arrendador i l'arrendatari
- drets d'adquisició preferent de l'arrendatari
- cessió del contracte i subarrendament
- mort de l'arrendatari
- indemnització de l'arrendatari
- resolució de ple dret

4.- Els arrendaments rústics: règim jurídic

El règim jurídic dels arrendaments rústics es troba regulat a la *Llei d'Arrendaments Rústics de 31 de desembre de 1980*. És una llei eminentment imperativa, que s'aplica en virtut de la seva Disposició Addicional 1ª, a tot el territori nacional sense perjudici de:

- L'aplicació preferent dels drets civils, forals o especials,
- La conservació, modificació o desenvolupament de les normes del seu Dret Civil relatives a les matèries regulades en aquesta Llei.

La LAR tampoc s'aplica als béns comunals, als propis de les Corporacions Locals i els monts veïnals en mà comú (Disposició Addicional 4ª).

5.- El comodat: règim. El precari

Concepte de comodat

Art. 1740 CC *contracte en virtut del qual el comodatari rep una cosa no fungible per usar-la durant cert temps, al cap del qual ha de restituïr-la.* En realitat és un préstec d'ús, les notes del qual són:

- la gratuïtat i
- la duració temporal

Suposa un préstec essencialment gratuït i té una duració temporal que pot estar expressament estipulada per les parts contractants. En les cas que no estigués estipulada, s'acudirà al costum de les terres.

Davant la falta de normes especials en matèria de capacitat regeixen les regles generals de la contractació. No obstant, com el comodatari adquireix un dret d'usar la cosa que se li entrega, és necessari que tingui sobre ella un dret que l'autoritzi per cedir la facultat d'ús. Per això, el titular d'un dret personalíssim i intransmissible no pot cedir la cosa en comodat.

El concepte de precari

El precari és una situació possessòria que en ocasions pot tenir el seu origen en un contracte que confereix la tenència de la cosa, contracte que és una variant del comodat, i que en altres ocasions pot tenir el seu origen en causes de naturalesa diversa. Per això es pot dir que el precari es qualifica més pels seus efectes que per la causa dels mateixos.

TEMA X: ELS CONTRACTES DE FINANÇAMENT

3.- L'arrendament financer o *leasing*: concepte, classes

Concepte:

Previst a la Disposició Addicional 7ª de la *Llei 26/1988, de 29 de juliol, sobre Disciplina i Intervenció de les Entitats de Crèdit*.

És un contracte pel qual es cedeix l'ús de béns mobles o immobles, que l'arrendatari hagi adquirit per aquesta finalitat seguint indicacions de l'usuari, a canvi d'una contraprestació consistent en l'abonament periòdic d'unes quotes, que inclourà necessàriament una opció de compra, al seu termini, en favor de l'usuari.

Béns mobles Aquest termini haurà de ser de com a mínim 2 anys.

Béns immobles o establiments mercantils Aquest termini haurà de ser de com a mínim 10 anys.

La disposició addicional 1ª de la *Llei 28/1998, de 13 de juliol, de Venda a Plaços de Béns Mobles*, es dedica a l'arrendament financer, i estableix que:

- Els contractes d'arrendament financer que es refereixen a béns mobles corporals no consumibles i identificables en els termes de l'art. 1 de la *Llei 28/1998*, podran ser inscrits al Registre de Venda a Plaços de Béns Mobles.
- En cas d'incumpliment d'un contracte otorgat amb les formalitats previstes a l'art. 1429 LEC, o inscrit al *Registre de Venda a Plaços de Béns Mobles* i formalitzat en el model oficial establert a l'efecte, l'arrendador podrà declarar resolt el contracte i exigir la recuperació dels béns decidits amb arrelament a un procediment especial que es regula, el qual és una aplicació específica del previst pel venedor a les vendes a plaços subjectes a la *Llei 28/1998*.
- L'arrendador financer tindrà el dret d'abstenció previst a l'art. 22 de la *Llei de Suspensió de Pagaments*, i el de l'exercici separat dels drets reconeguts a la *Llei*

En cas de quebrament o concurs de creditors, els béns no s'inclouran en la massa, éssent obligat posar-los a disposició de l'arrendatari, previ reconeixement judicial del seu dret.

TEMA XI: CONTRACTES D'EXECUCIÓ D'UN SERVEI O DE PRODUCCIÓ D'UN BÉ

1.- L'arrendament de serveis: caracterització i contingut

En l'arrendament de serveis es pagarà un preu cert per l'activitat d'un subjecte, mentre que en l'arrendament d'obra es pagarà un preu cert per un resultat.

Avui en dia és difícil regular el contracte d'obra i serveis sota la mateixa dominació d'arrendament.

El CC no diferencia els contractes d'obra i de servei.

El contracte de serveis i obra es caracteritza per ésser:

- 1.- consensual;
- 2.- oneros;
- 3.- bilateral i
- 4.- aformal.

Quan la part només es compromet a desenvolupar una activitat segons la seva experiència, estarem davant un contracte de servei.

Si es persegueix un fi que es pot reclamar, estarem davant un contracte d'obra.

Si qualifiquem el contracte com a obra els riscos de pèrdua de la cosa són del contractista fins l'entrega de la cosa.

En el contracte de serveis qui presta l'activitat respònd d'aquesta.

La regulació del CC (arts. 1538–1587) fa referència al servei dels criats i treballadors a l'època de l'any 1879, any en què es promulgar el CC, i van ser derogats segons l'*Estatut dels Treballadors* per Decret Legislatiu de 24 de març de 1995. La normativa del CC, per tant, es limita a l'art. 1540 CC.

Contracte de serveis

La part contractant només està obligada a donar un preu cert. Es pot determinar bilatealment o unilateralment. El TS admet tant la fixació del preu per normes minutàries com per la determinació del preu per compte de les parts.

3.– L'arrendament d'obra. En particular: els riscos i la responsabilitat del contractista

Contracte d'obra (1588–1600 CC)

Concepte: Contracte consensual, onerós, bilateral i aformal on una de les parts anomenada contractista es compromet a l'entrega d'una obra a favor del comitent o *dominus operis*.

Els intervinents que actuen avui en dia no es troben en el CC. Per això es regula la intervenció d'aquests subjectes a la ***Llei d'Ordenació de l'Edificació de 5 de novembre de 1999 (LOE)***, degut a que la història de la societat ha sobrepassat els supòsits enmarcats en els supòsits previstos pel CC a finals del segle passat.

Obligacions del contractista

El contractista es compromet a la realització de l'obra segons la seva *lex artis ad hoc*, amb la diligència *quam in suis*. Els riscos fins a la consecució de l'obra són a càrrec del contractista.

Obligacions del comitent

Abonar el preu fixat per l'obra, el qual es pot determinar de 3 formes diferents:

- A tanto alzado a través d'un preu prèviament fixat el qual no podrà ésser canviat per qualsevol d'ambdues parts.
- Per unitat de mesura s'emetrà una certificació un cop estigui acabada cadascuna de les fases de l'obra i s'entregarà al comitent, el qual, al rebre-la, procedirà al pagament.
- Per administració el preu es determina com un percentatge sobre els costos generals.

Recepció de l'obra

Comporta l'aprovació del propietari de que el resultat s'ha efectuat. La recepció pot ser:

–expressa mitjançant document o bé

–tàcita

Un cop rebuda l'obra, no es podrà demandar el constructor pels vicis aparents d'aquesta. En canvi, si que se'l

podrà demandar per vicis ocults.

Art. 1591 LOE: Estableix la responsabilitat per ruïna.

Segons el TS, la **ruïna** pot ser de dos tipus:

- física: destrucció de l'habitatge
- funcional: el pis adquirit presenta defectes que el fan inadequat pel seu ús. És el més habitual.

En una segona diferenciació es distingeix entre **ruïna**

- present: la que ja s'ha evidenciat
- potencial: la que es preveu que aparegui

En el cas que hi hagi vici en la construcció, es podrà exercitar una demanda contra tots els actors intervinents sense que sigui necessari provar la culpa de cadascun d'ells. Si no es defensen per separat aquests actors, s'entendrà que responen solidàriament.

Si el vici és irreparable, es podrà demanar danys i perjudicis.

Si el vici és reparable, s'haurà de restituir.

Segons el CC: El període és de 10 anys un cop acabada l'obra perquè apareixi el vici i de 15 anys amb posterior a aquesta data per exercitar l'acció.

Les finalitats que persegueix la LOE amb aquestes mesures, són, principalment 3:

- regular la responsabilitat de cadascuna de les parts i
- afavorir la protecció del consumidor obligant els promotors que concertin assegurances per respondre dels vicis estructurals.

Classificació de vicis i defectes:

- segons la terminació o acabament: només es té 1 any per ser manifestats
- segons l'habitabilitat: s'han de manifestar en 3 anys (insonorització, aïllament, etc...)
- per vicis estructurals: es poden manifestar en 10 anys. Fan referència a l'estructura de l'obra. Han d'estar garantits per l'assegurança obligatòria. Aparegut el vici hi ha 2 anys segons la LOE (la qual s'aplicarà amb primacia sobre el CC només en casos d'habitatges), per exercitar l'acció.

TEMA XII: LA FIANÇA I ELS CONTRACTES DIRIGITS A L'ELIMINACIÓ DE CONTROVÈRSIES

1.- El contracte de fiança: concepte i caràcters. Classes. Les relacions derivades de la fiança: entre fiador i creditor; entre fiador i deutor

Concepte

Art. 1822 CC Per la fiança s'obliga un a pagar o complir per un tercer, en el cas de no fer-ho aquest.

La fiança, per tant garantitza el compliment de l'obligació principal, que haurà de ser vàlida:

- No podrà contraure l'obligació un menor d'edat.

- No podrà contraure l'obligació un incapaç.
- No hi podrà haver vicis del consentiment (error, dol, violència o intimidació)

Caràcters

- La fiança té un caràcter subsidiari de l'obligació del fiador, i està subordinada al fet que el deutor no pagui i tingui que fer-ho aquest en el seu lloc.
- La obligació del fiador no és condicional, i existeix des que es constitueix la fiança.
- Té un caràcter accesorí pel fet que presuposa una obligació que s'anomena principal, a la qual garantitza (arts. 1824 i 1827 CC).
- No es presumeix mai, i per tant haurà de ser expressa, tot i que no serà requisit imprescindible una forma legal, excepte quan es tracti d'una fiança mercantil (STS de 17 de desembre de 1996).
- Podrà ser gratuïta o a títol oneros (art. 1823 CC).

Classes

Estableix l'art. 1823 CC que la fiança pot ser:

a) Convencional L'obligació del fiador pot originar-se:

1.- pel contracte de fiança, que celebra el fiador amb el creditor: No és necessari el consentiment del deutor (STS de 14 de novembre de 1981), inclús es pot donar el supòsit que aquest ignori la proposta o fins i tot la contradigui (arts 1823 CC). Abans de l'acceptació per part del creditor, solament s'ha produït una oferta, i per tant la mort del futur creditor no vincularà els futurs hereus (STS de 23 de març de 1988).

2.- per un conveni que hagi celebrat el deutor amb el fiador del que resulti l'obligació d'afiançar-lo: quan aquest conveni vingui motivat per un altre previ entre el deutor i creditor pel qual el primer s'obligui a presentar-li fiador, regiran els arts. 1828 i 1829 CC, on s'estableix que *l'obligat a donar fiador ha de presentar una persona que tingui capacitat per obligar-se i béns suficients per respondre de l'obligació, i que si aquest fiador vingués a l'estat d'insolvència, el creditor pot demanar-ne un altre que reuneixi les qualitats exigides a l'article anterior*.

b) Legal o judicial La llei o l'autoritat judicial imposen en determinats casos un deutor de l'obligació principal. El deutor aleshores es troba obligat a donar fiador, pel que ha de tenir aquestes qualitats prescrites als arts. 1828 i 1829 CC. En el cas que no trobés ningú que acceptés ser fiador, s'admetrà en el seu lloc prenda o hipoteca que s'estimés suficient per cumplir l'obligació (art. 1855).

Relacions entre creditor i fiador

El règim normatiu del CC estableix que la fiança és subsidiària. Per tant, el fiador no està obligat a pagar fins que el deutor incompleixi. Mitjà de defensa del fiador:

El benefici d'excusió Si el creditor requereix el pagament del fiador, aquest té la facultat d'oposar-li aquest benefici i obligar-lo a que persegueixi tots els béns del deutor. La negligència del creditor en la persecució dels béns podrà ser sancionada. Segons l'**art. 1831**, no tindrà lloc el benefici d'excusió:

- quan el fiador hagi renunciat expressament,
- quan el fiador s'hagi obligat solidàriament amb el deutor,
- en cas de fallida o concurs del deutor o
- quan el deutor no pugui ser demandat judicialment

Relacions entre deutor i fiador

Abans de produir-se el pagament:

Art. 1843 CC El fiador, abans d'haver pagat pot procedir contra el deutor principal per obtenir una rellevació de la fiança o una garantia que el protegeixi dels procediments del creditor i del perill d'insolvència del deutor

- quan es veu demandat judicialment per al pagament;
- en cas de fallida, concurs o insolvència;
- quan el deutor s'hagi obligat a rellervar-lo de la fiança en un plaç determinat, i aquest plaç ha vençut;
- quan el deute ha arribat a fer-se exigible, per haver complert el plaç que s'ha de satisfer; i
- al cap de 10 anys quan la obligació principal no té terme fix per al seu venciment, a menys que sigui de tal naturalesa que no pugui exigir-se sinó en un plaç major dels 10 anys.

Un cop efectuat el pagament:

El fiador que paga es converteix en creditor del deutor principal. En aquest supòsit, l'**art. 1838 CC** li concedeix contra aquest deutor una **acció de reembosament** (encara que el deutor hagi ignorat el pagament efectuat en el seu favor), amb el següent contingut:

- la quantitat total del deute (quantitat pagada a més dels interessos generats);
- els interessos legals d'ella des que s'hagi fet saber el pagament al deutor, encara que no els produís pel creditor;
- les despeses ocasionades al fiador després de posar aquest en coneixement del deutor que ha sigut requerit per al pagament; i
- els danys i perjudicis quan procedeixin.

2.- La fiança solidària. La subfiança

La fiança solidària

En la cofiança es dona una pluralitat de fiadors del deutor per un mateix deute. Tal i com s'estableix a l'art. 1837 CC, el creditor no podrà exigir la pluralitat del deute a un dels fiadors, ja que cadascun respon només de la part que s'havia obligat, o en defecte es dividirà en parts iguals entre tots.

No obstant, si hi hagués una solidaritat entre els fiadors, el creditor s'adreçarà contra qualsevol d'ells i aquest haurà de pagar tota la part, i es constituirà en creditor de la resta de fiadors podent exercitar una *acció de reembosament* del crèdit contra la resta.

La subfiança

Suposa l'existència d'un fiador, que garantitza el compliment de l'obligació pel fiador principal. És un fiador del fiador (art. 1846 CC).

TEMA XIII: CONTRACTES ASSOCIATIUS

1.- Societat i contracte de societat. Subjectes, objecte i classes. Constitució de la societat

Concepte

Segons l'**art. 1665 CC** una societat es un *contracte pel qual 2 o més persones s'obliguen a posar en comú diner, béns o indústria, amb ànim de partir entre sí els guanys*.

Trets essencials

- que sigui un contracte;
- que es determini la posada en comú de diners, béns o indústria; i
- que estigui presidida pel propòsit d'obtenció d'un guany, que s'ha de fer en comú entre els seus socis i, a més, dividir-se entre ells.

Objecte de la societat

La societat ha de tenir un objecte lícit y s'ha d'establir en interès de tots els socis. Si fos il·lícita, es procedirà a la dissolució i els guanys es destinaran als establiments de beneficiència del domicili de la societat, o en defecte, dels de la província (art. 1666 CC).

Classes de societats

Art 1671 CC Diferencia les societats entre:

- **Universal (art. 1675 CC):** Les parts posen en comú tots els béns que actualment els pertànyen amb ànim de partir-los entre si, i igualment tots els guanys que adquireixin amb ells. La societat és propietària dels guanys procedents de la indústria o del treball i usufructuària dels béns mobles o immobles de cada soci. La societat universal no es pot estendre als béns futurs, ja que s'entén que només fa referència als béns que pertànyin al soci durant la constitució de la societat i en el transcurs d'existència d'aquesta, exceptuant-se els béns adquirits per:

- 1.- herència,
- 2.- llegat i
- 3.- donació,

excepte que es pretengués crear una societat amb un objecte total. Dels deutes dels socis produïts amb anterioritat a la constitució de la societat, també s'en fa càrrec aquesta al acceptar els béns posats en comú, segons es desprén del *principi non sunt bona nisi deducto aere alieno*.

- **Particular (art. 1678 CC):** La societat particular té únicament per objecte coses determinades, el seu ús, o els seus fruits, o una empresa senyalada, o l'exercici d'una professió o un art. Constitueix el prototip de les societats civils, i d'aquí dedueix que conflueixen dos factors:

- 1.- la limitació de les aportacions (enfront a les societats universals) i
- 2.- la limitació de l'empresa o objecte.

Art. 1670 CC Diferencia les societats entre:

- **Mercantils:** serà aquella societat que realitzi actes de comerç. La diferència formal entre les societats mercantils i civils s'estableix a l'**art. 116 Ccomerç** que diu que el contracte de companyia *serà mercantil qualsevol que fos la seva classe, sempre que s'hagi constituït amb arrelament a les disposicions d'aquest Codi*. A l'art. 3 de la *Llei de Societats Anònimes* i a l'art. 3 de la *Llei de Societats de Responsabilitat Limitada* es torna a repetir el mateix
- **Civils:** seran la resta de societats.

Constitució de la societat

Requerirà:

- **La constitució d'un fons comú** Segons l'**art. 1665** s'obliga als socis a posar en comú diner, béns o indústria. No prohibeix, però que les aportacions siguin només d'algún d'aquests elements, i inclús, l'**art. 116 Ccomerç** estableix, quan defineix el contracte, que els socis s'obliguen a posar en fons comú *béns, indústria o alguna d'aquestes coses*.

En el cas que s'aportin béns immobles, s'haurà de fer un inventari el qual serà signat per les parts, que s'unirà a l'escriptura pública (**art. 1668 CC**). Així, encara que la jurisprudència hagi declarat la necessitat de l'aportació en comú d'aquest béns, i a la realitat no hi hagi cap societat sense un patrimoni mínim, no serà requisit legal o imprescindible.

- **El lucre** L'art. 1665 el declara com *l'ànim de partir entre si els guanys*.
- **L'affectio societatis o animus contrahendae societatis** Genèric consentiment contractual unit al fi que les parts persegueixen.

2.- Règim de la societat: administració. Relacions internes i externes. Extinció

Administració de la societat:

- **Soci nomenat administrador** L'art. 1692 CC distingeix entre 2 supòsits:

1.- que s'hagi nomenat en el contracte social: el seu poder serà irrevocable sense causa legítima. Pel que fa el contingut, *podrà exercir tots els actes administratius, no obstant la oposició dels seus companys, a no ser que procedeixi de mala fe*.

2.- que s'hagi nomenat després del contracte social: requerirà l'acord unànim de tots els socis, i el poder que se li conferirà es podrà revocar en qualsevol temps.

- **Socis nomenats administradors** Quan dos o més socis hagin sigut anomenats administradors, es poden donar dues situacions:

1.- que no s'hagin determinat les seves funcions o no s'hagi expresat que no poden obrar uns sense consentiment dels altres: l'art. 1693 estableix que *cadascun pot exercir tots els actes administratius separadament, però qualsevol d'ells pot oposar-se a les operacions de l'altre abans que aquestes hagin produït efecte*.

2.- que s'hagi expresat que no poden obrar uns sense consentiment dels altres: l'**art. 1694** determina que *es necessita el concurs de cadascun d'ells per la validesa dels actes, sense que es pugui al·legar absència o impossibilitat d'algun d'ells, excepte si hi hagués perill imminent d'un dany greu o irreparable per a la societat*.

- **Absència d'estipulacions sobre l'administració** L'art. 1695 dóna les següents regles:

1.ª *Tots els socis es consideraran apoderats; i el que qualsevol d'ells fes per si sol, obligarà a la societat; però cadascun podrà oposar-se a les operacions dels altres abans de que hagin produït efecte legal*.

2.ª *Cada soci pot servir-se de les coses que componen el fons social sons costum de la terra, en tant que no ho faci contra l'interès de la societat, o de tal manera que impedeixi l'ús a que tenen dret els seus companys*.

3.ª *Tot soci pot obligar els demás a costejar amb ell les despeses necessàries per la conservació de les coses comunes*.

4.ª *Ningun dels socis pot, sense el consentiment dels altres, fer novetat en els béns immobles socials, encara*

que al·legui que és útil a la societat.

- **Administració confiada a un tercer** El seu nomenat requerirà la mateixa unanimitat o majoria vista a propòsit del soci que es nombra administrador després del contracte social. El seu poder serà revocable encara que s'hagi conferit en el contracte social. En el tercer no es dóna la condició de part en el contracte social.
- **Responsabilitat de la societat** *La societat respon a tot soci de les quantitats que hagi desembossat per ella i de l'interès corresponent. També li respòn de les obligacions que amb bona fe hagi contret pels negocis socials i dels riscos inseparables de la seva direcció* (art. 1668 CC).

Relacions internes de la societat

L'art. 1697 estableix que la societat queda obligada pels actes d'un dels socis quan:

1r. El soci obra en el seu caràcter com a tal per compte de la societat.

2n. Tingui poder per obligar la societat en virtut d'un mandat exprés o tàcit. Per suposat el tindrà quan sigu administrador.

3r. Hagi obrat dins dels límits del seu poder. Naturalment, si hi ha extralimitació però la societat ha ratificat el fet, queda obligada (art. 1727 CC).

Relacions externes

L'art. 1698 estableix que la societat no queda obligada respecte a tercers per actes que un soci hagi realitzat en nom propi o sense poder de la societat per executar-lo, però queda obligada pelsoci en quant aquests actes hagin originat un profit per ella.

TEMA XIV: CONTRACTES ALEATORIS

1.- Els contractes aleatoris: concepte, l'alea

L'art. 1709 CC estableix el concepte dient que *pel contracte aleatori una de les parts o ambdues recíprocament, s'obliguen a donar o fer alguna cosa en equivalència del que l'altra part ha de donar o fer pel cas d'un aconteixement incert, o que ha d'ocórrer en un temps indeterminat.*

La incertesa de l'aconteixement o de la data de la seva segura realització origina un alea, que no afecta l'existència del contracte sinó la seva estructura o contingut. Les parts estan obligades des de la seva perfecció en qualsevol cas.

Afecta l'estructura en quant es deteminarà aleshores qui és creditor i qui és deutor, o al contingut, en quant dóna lloc a l'extinció d'una obligació.

MICKY©